

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 159 (13.692)

Trst, sredi, 11. julija 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Brez presenečenj sinočnje tajno glasovanje na 28. kongresu KPSZ

Gorbačov je zmagal

Pred tem je odločno napadel konservativce, ki so ostali ujeti v dogmatske spone in napovedal skorajšnji konec partijskega monopola in nostalgije za starimi časi

MIHA LAMPREHT

MOSKVA — Na 28. kongresu KPSZ so za generalnega tajnika potrdili Mihaila Sergejeviča Gorbačova. Volilna komisija je sinoči sporočila rezultate tajnih volitev generalnega sekretarja KPSZ. Za Gorbačova je glasovalo 3411, proti 1116 delegatov, za Tijmuraza Avalianija pa 501 delegat. Mihail Gorbačov torej ohranja obe dolžnosti, predsednika Sovjetske zveze in generalnega sekretarja KPSZ, kar naj bi bilo tudi poročilo za nadaljevanje celotnega projekta prenove sovjetske države, družbe in sistema.

Sovjetski partijski in državni voditelj je pred glasovanjem na plenarnem zasedanju prvič odločno povedal, na koga je usmeril kritiko. Pozval je nasprotnike perestrojke, naj bodo pošteni in naj zapustijo vodilne položaje. Sprejema upravljene kritike na račun vodstva, toda ne odstopa od strateških usmeritev.

Ob dosedanjem poteku 28. kongresa KPSZ, ki ga prežema vzdušje konservativnega udara, je bil nastop Mihaila Gorbačova že nujen. Ocenil je osemndnevno zasedanje in opozoril, da proces perestrojke ni vprašljiv, kajti delegati so »podprli njeno socialistično naravnost«. V procesu obnove so se nekateri izgubili, je dejal Gorbačov, mnogi člani KPSZ pa še vedno razmišljajo v okvirih starega komandnega sistema.

»Perestrojka je ljudem dala svobodo,«
je dejal Gorbačov in menil, da bi bilo nedopustno, če bi dosednji proces obnove sprevrgli v nov »kratek kurs VKP/b«. Prav tako je zavrnil kritike na račun »zgrešenosti«
zunanje politike sovjetskega vodstva in dodal, da ne manjka takšnih, ki se še vedno sprašujejo, ali je bil umik iz Afganistana potreben, in tistih, ki so prepričani, da bi vprašanja v Vzhodni Evropi morali reševati s tanki. Nelojalne politike morajo zamenjati novi ljudje, vdani perestrojki, ki ne bodo ujeti v dogmatske spone. »Napočil je konec partijskega monopola in nostalgije za starimi časi,«
je poudaril sovjetski predsednik. Samokritično je ocenil, da je proces perestrojke morda kriv le toliko, da vodstvo ni bilo odločnejše in doslednejše pri uresničevanju zastavljene politične usmeritve. Na koncu je poudaril, da razen perestrojke ni druge poti.

Gorbačov je za dobro uro trajajoč nastop požel mlačen aplavz. Pomembneje pa je seveda, da je naposled, čeprav brez konkretnega imenovanja, kritiziral konservativno falango z Ligačovom na čelu. Delegati so med drugim z 2809 glasovi za in 1306 proti odobrili predlog, da ne bodo sprejeli sklepa z negativno oceno dela CK. Zatem je sledilo kandidiranje pretendentov na funkcijo generalnega sekretarja KPSZ, od osmih kandidatov se jih je šest umaknilo, tajno glasovanje pa je potrdilo zmago Mihaila Gorbačova.

Pozitivni razgovori predsednika Markovića v Sloveniji

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — »Gospodarsko in družbeno reformo v Jugoslaviji je treba nadaljevati in sproti reševati vsakodnevna življenjska vprašanja ljudi. Ni mogoče čakati na nov dogovor o bodoči Jugoslaviji. Nasprotno, sprotno urejanje zadev in dosledno uveljavljanje reform bo pot do takega dogovora olajšalo. To je bilo enotno mnenje po včerajšnjem pogovoru med predstavnikoma ZIS, ki jih je vodil predsednik Ante Marković, in predstavnikoma Slovenije, ki jih je vodil podpredsednik republiškega izvršnega sveta Matija Maleshič.

V pogovoru so poleg članov ZIS in republiškega izvršnega sveta sodelovali tudi predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, član tega predsedstva Ivan Oman in predsednik slovenske skupščine France Bučar.

Pogovor z vodstvom Slovenije je bil prvi v nizu pogovorov, ki jih bodo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Drogiranje od danes prekršek

RIM — Uživanje mamil je od danes zakonski prekršek. Ministrstvu za notranje zadeve in za socialna vprašanja sta včeraj razdelili pristojnim oblastem in službam besedilo novega zakona, katerega prva podpisnica je ministrica Rosa Russo Jervolino. Jervolinova je za to priložnost napisala uvodnik za dnevnik Il Giorno, v katerem med drugim piše, da namen zakona ni kršiti osebnih svobode zasvojenec, pač pa preprečiti, da bi labilni osebk padli v neizprosno spiralo prekupevalcev. Poleg različnih kazni za uživalce mamil, predvideva zakon tudi ostreje kazni za razpečevalce, hkrati pa odpravlja zakonski člen o najmanjši dovoljeni količini mamil, ki jo zasvojenec lahko ima pri sebi.

Osrednja služba za preprečevanje širjenja mamil pa je včeraj objavila tudi uradne podatke o žrtvah mamil v letošnjem letu. Podatki so močno zaskrbljujoči, saj se je število smrti v primerjavi z lanskim letom povečalo za dobrih 20 odstotkov.

Nasprotna stališča ZDA in evropskih držav glede podpor v kmetijski politiki

Sedmerica bogatih na houstonskem vrhu za podporo perestrojki v Sovjetski zvezi

HOUSTON — Sedmerica »bogatih«
se je včeraj na vrhu v Houstonu v Teksasu svečano obvezala, »da bo podprla prizadevanja Mihaila Gorbačova in Sovjetske zveze pri preobrazbi v odprto, demokratično in pluralistično družbo s tržnim gospodarstvom.«
To obvezo so voditelji ZDA, Japonske, Kanade, Velike Britanije, ZRN, Francije in Italije ter predsednik Evropske komisije ES (vsi skupaj na sliki AP) zapisali v zaključni politični dokument houstonskega vrha.

Dokument sicer ne vsebuje konkretnih ukrepov v korist Sovjetske zveze (o tem naj bi bil govor danes v zaključni gospodarski izjavi), toda podpora perestrojki je brezpogojna. Z zadovoljstvom je sedmerica pozdravila vsa reformna prizadevanja sovjetskega voditelja Gorbačova, svoje zadovoljstvo pa so zahodni voditelji izrazili tudi zaradi konkretnih znakov o »taljenju«
ledu med sovjetsko vlado in baltičnimi republikami.

V političnem dokumentu pa je izraženo tudi navdušenje zaradi »globokih

in zgodovinskih sprememb v Vzhodni Evropi, istočasno pa razvite države pozivajo Romunijo, naj tudi sama sledi »pozitivnim tendencam, do katerih še vedno prihaja na Vzhodu«. Ob tem pa je tudi poudarjeno, da razvoj demokracije in tržnega gospodarstva ni značilen le za Vzhodno Evropo, »temveč do sprememb prihaja tudi drugod«.

Do nasprotij pa je prišlo ob vprašanju potrditve oziroma ukinitve gospodarskih sankcij proti Kitajski, kjer se za ukinitve posebno vztrajno zavzema Japonska, najbolj pa so se lomila kopja glede subvencioniranja kmetijskih izdelkov. V zvezi s tem sta stališči ZDA in evropskih držav povsem nasprotni, olje na ogenj pa sta prilila še posebna predstavništva ZDA za trgovino Carla Hills in minister za kmetijstvo Yeutter, ki sta napadla ES, »češ da se nikakor noče odreči svoji zaščitni kmetijski politiki, kar povzroča ne-
lojalno konkurenco ameriški kmetijski proizvodnji«.

Kosovo zajel val stavk albanskih delavcev

Okupacija in množična prisotnost srbskega represivnega aparata ni strla odpora

LJUBLJANA — Iz Prištine spet poročajo o množični stavki, v kateri sodelujejo vsi delovni ljudje albanske narodnosti od 9. do 10. ure. Vse se je v bistvu ponovilo, potekalo je tako, kot že prej-
šnje dni, samo policija je bila očitno bolj nervozna, intervenirala je hitreje in brutalneje. Prvič so se po Prištini videla tudi oklepna miličniška vozila in štiri so obkolila poslopje dnevnika Rilindja.

Na prištinskem korzu se je okrog devete ure zbralo okrog 15 tisoč ljudi, kasneje, ko jih je pričela policija razganjati s pendreki, jih je bilo nekaj manj. Pripeljali so tudi avtomatske puške, s katerimi so se miličniki oborožili. Tiskovne konference alternative tokrat ni bilo. Tanjug poroča, da se

alternativci niso pojavili, razni dopisniki pa trde, da je bilo okrog barake, kjer imajo sedež alternativna združenja, toliko miličnikov, da tiskovna konferenca res ni bila možna. Miličniki so priprli sedem tujih fotoreporterjev in jih odpeljali na zaslisanje.

Predstavniki izvršnega sveta Srbije pa so na uradni tiskovni konferenci ponovili grožnje s sankcijami; ker so stavke iz političnih razlogov hud kazenski prekršek, bodo proti stavkajočim uporabili zakon.

Iz Beograda tudi poročajo, da se je včeraj pričel kongres jugoslovanske Zveze združenj borcev

NOV, katerega se ni udeležila slovenska delegacija. Kongres je pozdravil predsednik zveznega predsedstva Borisav Jović, ki je poudaril, da je v Jugoslaviji zdaj najbolj nevaren separatizem, da pa je država že na Kosovu dokazala, da se zna braniti in da razpolaga s sredstvi za boj proti separatizmu. Jović je tudi navedel pravico do samoodločbe, ki pa jo imajo le narodi in ne njihova trenutna vodstva.

V zvezni skupščini sta bila v raznih komisijah na dnevnem redu slovenski separatizem, ki naj bi prišel od izraza z znano deklaracijo, in dejanska

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Tržaška
občinska uprava
snuje komisijo
za sožitje

NA 4. STRANI

V petek, 13. julija,
ob 18.30 v Ul. Filzi

enotna proslava ob 70-letnici požiga Narodnega doma

Passera predsednik Mondadorija

MILAN — Upravni svet založniške hiše Mondadori, ki se je sestal včeraj, je imenoval nove člane in tako potrdil premoč Carla De Benedettija.

Za podpredsednika Mondadorija je bil imenovan Fedele Confalonieri (Fininvest), poverjena upravitelja bosta Antonio Coppi in Carlo Caracciolo, izvršni odbor pa zastopajo Giacinto Spizzico, oba podpredsednika, oba poverjena upravitelja, Vittorio Dotti, kot predstavnik Fininvesta, in Vittorio Ripa di Meana. Generalni direktor bo Corrado Passera, ki bi odstopil z mesta generalnega direktorja finančne družbe CIR.

Berlusconi je sinoči priznal »poraz« z nemajhno grenkobo. Mondadori je namreč sedaj popolnoma v rokah CIR, Fininvest pa ima med glavnimi zastopniki samo podpredsednika. Za Fininvest je nova zasedba skrajno neuravnovešena, saj pri imenovanjih niso spoštovali njenih predlogov.

Pri tajniku PSI so se zvrstili La Malfa (PLI), Altissimo (PRI) in Cariglia (PSDI) Craxi začel preverjanja s strankami večine Neubogljivost levice KD peha vlado v krizo

RIM — Tajnik PSI Craxi je včeraj začel preverjanje s strankami večine, kot je napovedal na zasedanju strankinega tajništva. Sestal se je s tajnikom PLI Altissimom, s tajnikom PRI La Malfa (na sliki AP) in s tajnikom PSDI Cariglio.

Potreba po preverjanju znotraj vladne večine je prišla na dan že letos spomladi, vendar ga je ministrski predsednik Andreotti vztrajno zavračal. Kakšen je torej cilj Craxijeve pobude? Tajnik PSI meni, da bi rad ugotovil, kako stranke večine ocenjujejo nastali položaj, ki je po njegovem mnenju vse prej kot enostaven, in kako ga nameravajo reševati, če je to sploh njihov namen. Craxija trenutno skrbita dve stvari: volilna reforma, za katero je promocijski odbor s KPI in levico KD doslej zbral že 428 tisoč glasov, ter reforma RTV oziroma sporni zakon Mammi. Tajnik PSI vztraja pri svojih starih predlogih, za Krščansko

demokracijo pa trdi, da ne spoštuje obljub in se nesramno spogleduje s komunisti. Prav KD oziroma njena leva struja je po oceni socialistov kriva za nastalo politično kašo, na katero vsi pihajo, nihče pa se je dejansko ne loti.

Craxijevi sogovorniki so bili zadovoljni z vsebino pogovorov. Altissimo je na primer poudaril, da bi tudi sam rad ugotovil, ali je še umestno govoriti o petstrankarski koaliciji, ali pa bi bilo bolje govoriti o šeststrankarski večini z ozirom na dejstvo, da se je v vrstah KD ustvarila nova, dokaj trdna leva struja, ki pogojuje celotno stranko. La Malfa (PRI) je bil manj navdušen, saj je Craxija zapustil z občutkom, da so predčasne volitve zelo blizu in torej neizbežne. Osvojil je namreč Craxijevo prepričanje, da se večina otepa vprašanj, ki so na dnevnem redu in jih nima namena rešiti. Morda pa je za to nesposobna. Cariglia (PSDI) bi se vladni krizi rad izognil in se bo v tem oziru močno potrudil.

Z odhodom prve skupine albanskih beguncev najbrž konec »krize tujih veleposlaništev«

TIRANA — Prihod enainpetdesetih albanskih beguncev na praško letališče (na sliki AP) v ponedeljek zvečer je najbrž dokaj jasen znak, da se je albanska vlada Ramiza Alije odločila, da »krizo tujih veleposlaništev« reši na čim manj boleč način. O tem so prepričani tudi tuji diplomatski predstavniki v Tirani, saj naj bi jim albanske oblasti zagotovile, da bodo poskrbele za izdajo potnih listov za približno šest tisoč beguncev v tujih ambasadah in jim tudi dovolile nemoten odhod iz države.

Zeleno luč je Tirana prižgala po nekaj dneh popolnega molka. S tem v zvezi se je izvedelo, da je v teh dneh v vrstah albanskega vodstva prišlo do ostrega spopada med progresisti in zagovorniki starega stalinističnega dela partije. Spopad naj bi se končal z odstranitvijo štirih ministrov, ki po mnenju opazovalcev predstavljajo najbolj ortodoksno skupino znotraj partije.

Za dokončno rešitev vprašanja beguncev je zdaj treba rešiti predvsem praktične probleme. Obласти bodo potrebovale več dni, da bodo lahko izda-

le približno šest tisoč potnih listov in izhodnih dovoljenj. Tamkajšnji uradi so doslej letno izdajali le nekaj sto potnih dovoljenj, tako da so zamude povsem razumljive. Iz italijanskega veleposlaništva so že poslali prošnje za potne liste za 830 Albancev, ki naj bi takoj, ko bodo dobili vse ustrezne dokumente, s trajektom iz Drača odpotovali proti Bariju. Tja pa naj bi odpotovali tudi begunci iz zahodnonemškega in francoskega veleposlaništva.

Ob »sprostitvi« položaja v amabasadah pa so včeraj na Dunaju, kjer se je začelo zasedanje pripravljalnega odbora za vrh KVSE, sporočili da je Albanija dobila status opazovalca na tem zasedanju. S tem v zvezi je Italija, kot predsedujoča v ES, v imenu dvajsetice pozvala albansko vodstvo, da »sprejme potrebne reforme, s katerimi bi tudi Tirana vzpostavila pluralistično demokracijo na osnovi pravne države«. Istočasno pa naj bi Albanija dala določena jamstva, da po odhodu beguncev iz države ne bo ukrepala proti njihovim sorodnikom.

Slovenska delegacija v Washingtonu

WASHINGTON — Slovenska delegacija s predsednikom vlade Peterle-
tom je včeraj v ameriškem kongresu seznanila svoje sogovornike s slovenskimi pogledi na položaj v Sloveniji in Jugoslaviji.

V pogovoru s članom predstavniškega doma iz Massachusettsa Silviom Contejem kot kasneje s predsednikom pododbora za Evropo in Bližnji vzhod Leejem Hamiltonom in z drugimi kongresniki je slovenska delegacija prikazala, kako je edina rešitev za tretjo Jugoslavijo konfederalna ureditev suverenih narodov.

Slovenska vladna delegacija je v Washington prispela iz Clevelanda, kjer je imela stike z zdomci slovenskega porekla. Poleg vprašanja narodne sprave so se dotaknili tudi vprašanja gospodarskega sodelovanja in sestali z republikanskim kandidatom za guvernerja države Ohio Georgeom Vojnovičem in clevelandskim županom.

Slovenska vladna delegacija se je v Washingtonu sestala tudi s kongresnikom Jamesom Oberstarom in Denisom Ekartom, ki sta po rodu Slovenca. Danes pa bo zaključila svoj obisk v ZDA.

nadaljevanji s 1. strani

● Pozitivni

imeli predstavniki ZIS z vodstvi vseh republik in pokrajin v naslednjih štirinajstih dneh. Med včerajšnjim pogovorom v Ljubljani so »obdelali« vsa aktualna gospodarska in politična vprašanja. Ugotovili so, da se je treba o vsem strpno in demokratično pogovarjati, saj so v Jugoslaviji odprte domala vse opcije. Enotni so si bili tudi o tem, da ne obstaja nobeno vprašanje, ki se ga na tak način ne bi moglo rešiti. Prav zato so menili, da ni razlogov, da se sedanji procesi v Jugoslaviji ne bi končali z dosegom novega dogovora.

Tako se glasi uradno sporočilo predstavnika za tisk slovenske vlade o včerajšnjem pogovoru Anteja Markovića s slovenskim »vrhom«. Poročilo je zelo splošno, razgovori pa so potekali za hermetično zaprtimi vrati.

Vendar ni dvoma, da je bila v ospredju razprave tudi slovenska deklaracija o neodvisnosti države Slovenije in njene praktične posledice za veljavnost zveznih zakonov. ZIS pa je najbrž tudi sporočil, da je prav včeraj zvezna skupščina odobrila zvezna jamstva za posojila, namenjena za gradnjo cest, kamor spadajo tudi slovenske oimske ceste, katerih gradnjo so s pomočjo tega denarja prav sedaj pospešili in za kar je Slovenija posebej zainteresirana.

Predsednik Ante Marković je skupaj s člani zvezne vlade takoj po razgovorih odpotoval v Titovo Velenje, kjer se je pogovarjal z vodilnimi predstavniki podjetij. O včerajšnjih razgovorih pa bo danes glasnik slovenske vlade imel s časnikarji tiskovno konferenco.

Kasneje so se vseeno izvedele nekatere zanimive podrobnosti. Predvsem Markovića zanimajo zvezna ustava in njegovi popravki k njej; boji se, da je ne bi Slovenija do kraja blokirala. Manj je zainteresiran za deklaracijo, ker je predvsem izraz politične volje in je ne jemlje tako resno kot konkreten pravni akt. Slovenski predstavniki so večkrat omenili Kosovo, toda Marković je zavrnil razgovor, češ da »se bo o Kosovu pogovar-

jal v Srbiji«, kar pomeni, da prepušča ta problem popolnoma v pristojnost Srbije in da je Kosovo »odpisal« kot jugoslovanska skrb in dolžnost. Skrbi ga prisotnost slovenske parlamentarne delegacije v zveznih organih, glede usode Jugoslavije pa je optimist, čeprav je podčrtal vse opcije in razpravo o njih, kar izhaja tudi iz sicer skopega uradnega sporočila. Marković vztraja pri sedanjem tečaju dinarja, čeprav je bilo s slovenske strani slišati razne pripombe, da je dinar prevrednoten in da tečaj ni realen v škodo podjetij, zlasti takšnih, kot so slovenska, ki veliko izvažajo. Govorili so še o kmetijski politiki, makroekonomiji in se dogovorili za nadaljnje razgovore.

Danes bo Marković razgovore z republikami nadaljeval in se bo v Beogradu sestal s Srbijo. Zahteval je, da novinarji niso prisotni, in je nasprotoval daljšemu uradnemu sporočilu, češ da lahko razni mediji izkrivljajo podobo, kar ga še posebej moti, ker se namerava pogovarjati s predstavniki vseh republik in bo po tem krogu razgovorov obvestil javnost o poteku in svojih zaključkih. Splošen vtis naj bi bil še kar optimističen in potrjuje, da so pogovori koristni in da se je tudi na zvezni ravni o nekatereh stvareh le mogoče dogovoriti.

● Kosovo zajel val stavk

okupacija Kosova. Večina v zveznih skupščinskih odborih je bila mnenja, da se na Kosovu ni zgodilo nič posebnega, in so razpravo bodisi odložili bodisi umaknili z dnevnega reda.

Srbska skupščina tudi včeraj ni sprejela zakona o registraciji političnih strank. Na predlog srbskega predsedstva bodo namreč ponovno razpravljali o teritorialnem načelu, katero je bilo določeno v prvotnem besedilu. S tem pa se seveda registracija in z njo legalizacija političnih alternativnih strank v Srbiji ponovno oddaljuje.

B. S.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO — PETLETNI

● CCT se koristijo s 1. julijem 1990 in zapadejo 1. julija 1995.

● Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6,30% bruto, bo izplačan 1. 1. 1991.

● Naslednji kuponi bodo enaki šestmesečnemu bruto donosu BOT na 12 mesecev plus premija, ki znaša 0,50 točke.

● Obveznice se nudijo po 97,25% ceni in se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 11. julija do 13.30.

● CCT bodo dodeljeni po marginalnem

sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Obveznice se koristijo s 1. julijem 1990 in zato je treba ob vplačilu, 16. julija, doplačati dozorele obresti, poleg cene, ki bo iznešena na dražbi.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 11. julija

Najvišji letni donos

Bruto

Neto

13,80%

12,04%

V Piranu jo čakajo že vsaj štiri leta Kdaj nova gimnazija za ital. narodnost?

PIRAN — Pripadniki italijanske narodnosti v Piranu že vsaj štiri leta čakajo na novo gimnazijsko stavbo. Nekaj časa se je zapletalo z zemljiščem, zdaj pa manjka denarja v proračunu.

Kdaj bodo v Portorožu zgradili gimnazijo z italijanskim učnim jezikom, še posebej zanima pripadnike italijanske narodnosti piranske občine, ki jim to šolo obljublja že več let. Graditi bi jo morali začeti že lani, ko je bil sprejet zazidalni načrt, potem so začetek zadave prestavili na letošnji marec, zdaj pa je očitno, da tudi jeseni ne bo vse nared za začetek gradnje. Razlog pa je, kot se zdi, predvsem v pomanjkanju denarja.

Zgradili naj bi šolo s približno 850 kvadratnimi metri površine in dvonamensko zaklonišče za 96 učencev in 15 učiteljev. Događitev šole naj bi stala 11,9 milijona ali 13,4 milijona dinarjev. Do razlike v ceni prihaja zaradi različne ocene vrednosti komunalne opremljenosti zemljišča. Medtem ko so v piranski občini izračunali, da naj bi urejevanje tega zemljišča stalo 1,73 milijona dinarjev, pa bi po republiških normativih ure-

ditev takega zemljišča lahko stala le 275 tisoč dinarjev. Spor o tem, koliko naj bi res stalo urejanje in opremljanje zemljišča pa ni edina in tudi ne poglavitna ovira za to, da doslej še niso začeli zidati te šole. Huje je to, da v republiškem (pa tudi občinskem) proračunu ni dovolj denarja. V piranski občini (kjer naj bi zagotovili četrtno potrebne denarja) bi lahko do konca leta zbrali kvečjemu 1,5 milijona dinarjev (skupaj z lanskim denarjem). V republiškem proračunu, kjer naj bi prispevali 75 odstotkov vrednosti naložbe, pa ne vedo natančno, koliko denarja bodo imeli pravzaprav na voljo in bo zato treba počakati na jesenski rebalans proračuna. Sicer pa v piranski občini predlagajo, da bi jeseni začeli urejati vsaj zemljišče in bi šele v letu 1991 lahko začeli z zidavo italijanske srednje šole. Razmišljajo, ali bi izvajalce iskali tudi v Italiji, saj ugotavljajo, da nekateri zasebniki iščejo izvajalce gradbenih del onstran meje in da bi bilo mogoče najti cenejšo (ali zaradi kreditov) ugodnejšo izvajalsko ponudbo.

BORIS ŠULIGOJ

V Belem križu v bližini Portoroža

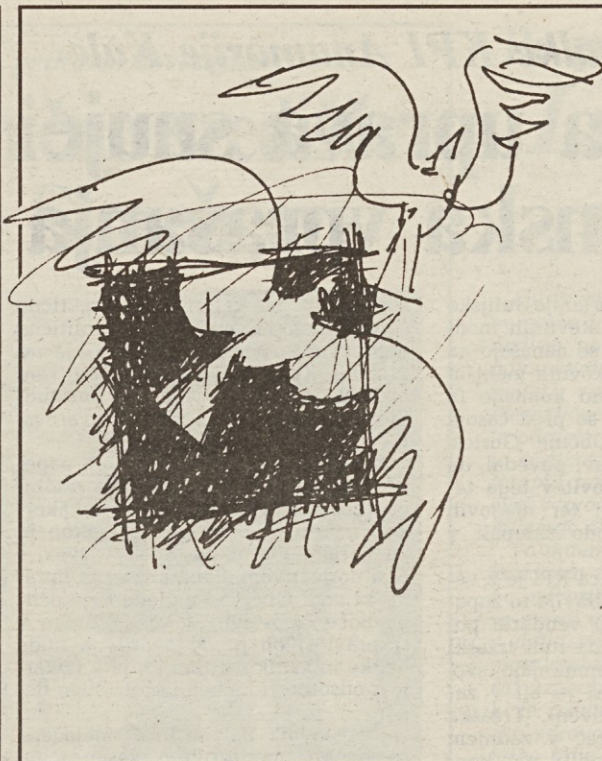
Ljudje zahtevajo ekološko študijo o RTV oddajniku

PIRAN — Prebivalci Belega križa pri Portorožu, predvsem pa vsi, ki jih moti RTV oddajnik, oziroma pretvornik, zahtevajo izdelavo ekološke študije o tem, kako vpliva oddajnik Beli križ na okolje in ljudi. V občinski skupščini se je namreč vnovič pojavilo delegatsko vprašanje (nanj še niso dobili odgovora) o tem, koliko ta oddajnik v resnici negativno vpliva na zdravje prebivalstva Belega križa. Razgleda in Pirana (oddajnikovi valovi so usmerjeni prav čez Piran).

Piranski Sklad stavbnih zemljišč je naročil izdelavo prostorskih izvedbenih načrtov za območje Bernardina in Belega križa, krajani pa terjajo, da je pred oblikovanjem kakršnikoli posegov na tem območju nujno potrebno pridobiti ustrezno ekološko študijo. Ljudje trdijo, da njihovo zdravje ogroženo,

motnje pa čutijo na skoraj vseh napravah - na telefonih, domofonih, radijskih in tv sprejemnikih, celo na hladilnikih (ki včasih zaigrajo, kot radijski sprejemniki) in žarnicah (ki same zasvetijo)...

Že leta 1973 sodelavci Oddajnikov in zvez ugotavljali, da je dva hektarja zemljišča občutno premajhno za območje oddajnika in da so pač morali prilagoditi projekt antenskih stolpov obstoječemu (že pozidanemu) stanju. Hkrati so zahtevali 500-metrski pas, v okviru katerega ne bi smeli graditi nobenega objekta v železobetonski ali kovinski izvedbi. Prebivalci zdaj zahtevajo vsaj to, da se ohrani zeleni pas ob oddajniku in da se preuči škodljiv vpliv anten. Podatkom, ki so jih pred nekaj leti že dajali odgovorni televizijski delavci, namreč ne verjamejo.

Odprta tribuna SKGZ: z internim pluralizmom na novo pot

Rudi Pavšič

Hitre in korenite spremembe v Sloveniji, spreminjajoča politična slika v Italiji ter nenadna izhodišča, ki so bila nakazana na čedajskem občnem zboru Slovenske kulturno-gospodarske zveze, nas silijo, da moramo naši osrednji organizaciji za nekaj stopinj spremeniti dosedanje smer.

Vprašanje, ki se postavlja, sicer zadeva našo stvarno pripravljenost ubrati prenovitveno, pluralistično pot, o kateri je v zadnjem času slišati kar precej sugestij in razlag. Pri teh izbirah pa je po mojem mnenju poglavito eno dejstvo: kaj sploh hočemo.

Glede tega si nismo še na jasnem, oziroma obstajajo deljena mnenja, zaradi katerih bo tudi težko ustvariti tiste pogoje, ki so potrebni za uresničitev procesa prenovitve.

Znotraj same Slovenske kulturno-gospodarske zveze obstajajo stvarnosti, ki se povsem ne strinjajo s sedanostjo v organizaciji in ki to svoje drugačno gledanje v zadnjem času tudi javno izražajo. To dejstvo se včasih zares precej pavšalno in površno ocenjuje, češ da gre za skupino nezadovoljnih, za manjše število ljudi, ki bi rado uvažalo lotizacije in s tem razbilo enotnost SKGZ.

Take ocene ne morejo biti osnova za resno in tvorno interno dogovarjanje in iskanje skupnih stališč v želji, da okrepimo to strukturo, ki svoj krizni položaj kaže tudi v odnosu do članic.

V današnjem času, ko se nam tudi v Sloveniji zožuje določeni manevrski prostor, ki smo ga pač imeli tako na gospodarskem, kakor tudi na drugih področjih našega življenja, je nujna določena interna akcijska enotnost, seveda ob upoštevanju zgoraj omenjene stvarnosti in v luči obnovljenih medsebojnih odnosov. Dokler bodo tudi znotraj SKGZ obveljala ista pravila igre, nobena programska konferenca in noben izredni občni zbor ne bosta bistveno prispevala k reševanju sedanjega položaja.

Dokler ne bomo znali, tudi s popuščanjem pri določenih ekstremnih pozicijah in dokler si ne bomo natočili čistega vina in si enkrat za vselej priznali, da je v SKGZ mesto za take in drugačne, za ljudi, ki se prepoznajo v različnih strankah in gibanjih in tem dali tudi primerno zastopstvo, ne bomo izšli iz sedanjega statičnega položaja. Zato naj nas ne straši beseda lotizacija, če to ni izključno matematična formula za sedanje določene mest, pač pa pomeni izbira ljudi, tudi različne nazorske in politične pripadnosti, da ob sposobnosti, delavnosti in odgovornosti želijo prispevati svoj delež tej organizaciji in jo prav zaradi tega obogatiti.

Le pod takimi pogoji, upoštevajoč namreč interni pluralizem, bomo lahko rekli, da smo stopili na pot obnove in sprememb. Ne more namreč biti v organizaciji pluralizma, če njeno vodstvo sestavljajo ljudje pretežno istega mišljenja. Da ne bo dvomov in napačnih tolmačenj dodam, da sestava goriškega pokrajinskega odbora SKGZ, njegovo vsebinsko razmišljanje in reaktivnost na določene izzive se približujejo temu, kar sem zgoraj omenil.

Ko sem v začetku opozarjal na iskanje akcijske enotnosti in podčrtal nevarnost pred vsako ekstremizacijo, sem

želel predvsem opozoriti, da naše gibanje ni stvar petnajsterice ali ožje skupine ljudi. Gre za večje in pomembnejše stvarnosti, ki se kažejo v našem vsakdanjem življenju. Gre za naša društva, za naše ljudi, katerim je treba posvetiti posebno pozornost in katerim je treba nuditi pogoje za nadaljnje delo.

Dvomim, da člana kulturnega ali športnega društva zanimajo gornja razmišljanja, če niso obogatena z jasnimi izbirami, če ne zasluti, da je v vodstvu želja po konstruktivnem delu. Ekstremizacija stališč in trmasto vztrajanje vsakogar pri svojem bo lahko pripeljalo do nevarnih zaključkov, ki bodo v škodo predvsem naši skupnosti.

Jasno pa je, da to ne pomeni ostati, kjer smo. Programska konferenca naj bo torej izhodišče za nove odnose predvsem znotraj SKGZ. Osebnim upam, da bodo številne sugestije, ki so bile izrečene tudi na teh odprtih tribunah, padle na rodovitna tla in da s konference ne bomo odšli le z olepšano fasado brez vsakršne vsebinske novosti, saj bi to pomenilo, da nismo razumeli časa in razmer, v katerih smo in da se bo bojazen pred razdorom vse bolj udeležala.

Programska konferenca pa mora biti obenem priložnost, da spregovorimo o nadaljnjih programih Zveze in njenih članic. Občutek imam, da so posamezne članice znotraj SKGZ povsem nepovezane in da v samem vodstvu vlada dokajšnja nejasnost in splošna statičnost v pričakovanju nečesa, ki bi zagnalo utrjeno kolesje. Ta sila mora biti v nas samih, v našem delu, predvsem v naših jasnih pogledih za vnaprej.

Začrtati je treba jasen program, ki naši stvarnosti zagotovi možnost razvoja, četudi časi ne obetajo kakšnega posebnega optimizma. Program, ki naj bo tudi vsebina in teža občnega zbora, na podlagi katerega se delagati lahko izrečejo in volijo. Demokratizacija volilnega sistema mora sloveti na možnosti, da vsakdo, preden se izreče, ve koga in kaj voli. Vsakdo mora vedeti, da ko se opredeli za eno ali drugo izbiro, za eno ali drugo osebo, podpira pač program, ki ga ta sredina predstavlja in ponuja. Izvoljeni predstavniki pa so postavljeni pred odgovornostjo, tudi moralno, da uresničujejo izstavljene programe.

Ob vsem tem pa se postavlja še novo vprašanje, ki bo svojo pravo dimenzijo moralo še pokazati. Gre za odnos s katoliško opredeljenimi Slovenci v zamejstvu. Jasno je, da sedanja stvarnost v Sloveniji ponuja novo podlago za medsebojno pogovarjanje in dogovarjanje. Tudi v tem primeru ne gre slepomišiti in se obnašati, kot da je vse po starem. Poiskati je treba nove okvire za preverjanje in sodelovanje. To ne pomeni ubrati smer, o kateri smo v zadnjem času nekaj brali, da bi kar čez noč pozabljali in ukinjali. Slovenska kulturno-gospodarska zveza še danes predstavlja, kljub zgoraj omenjenim težavam, okvir, v katerem se prepoznava velika večina Slovencev v zamejstvu. Delo, ki je bilo opravljeno v povojnem času, se ga ne da zbrisati kar tako. Tudi te misli morajo biti prisotne na tej in drugi strani meje, ko se pogovarjamo in dogovarjamo o naši skupni bodočnosti.

Ajdovščina: plesni večer Kometa z gosti

AJDOVŠČINA — Plesna skupina Komet iz Ajdovščine je organizirala plesni večer, na katerem so se pole domačih plesnih skupin predstavile tudiskupine iz Nove Gorice in Ljubljane. Poleg 7-članske plesne skupine Komet so zaplesale tudi članice ritmičnega krožka ajdovske osnovne šole in plesna skupina Jasmin iz Ajdovščine. Kot gost je nastopil studio za izrazni ples iz Nove Gorice in skupina Arruba iz Ljubljane, kjer so se lahko obiskovalci seznanili s kakovostnimi plesnimi tehnikami in ob tem uživali v elegantnih in prefinjenih gibih. Z nastopom so hotele plesalske popularizirati svojo dejavnost in z njo seznaniti širši krog obiskovalcev.

Plesna skupina Komet je pričela z delom kot krožek na osnovni šoli in sodelovala nar zanih šolskih prireditvah. Kot skupina pa deluje že 6 let in nastopa na najrazličnejših prireditvah. Njena koreografija je Irma Bat, ki nam je dejala, da so med drugim nastopale na tekmovanju in srečanju plesnih skupin v Ljubljani, v Gorici, obiskale pa so tudi številne kraje širšega slovenskega kulturnega prostora. Plesne ideje črpa iz najrazličnejših plesnih tehnik.

Plesni večer so finančno podprle nekatere delovne organizacije Ajdovske občine, Marjo Pogačnik pa je poskrbel za kvalitetno razsvetljavo in akustiko.

-oks-

Alge že tu bark pa ni!

KOPER — Alge so tako rekoč pred vrati, o barkah, ki naj bi čistile sluzaste »preproge« z morja, pa ni ne duha ne sluha, čeprav so njihov prihod odgovorni v javnosti že večkrat napovedali.

Kdo je za to kriv?

S posebnim zakonom smo v Sloveniji z ekološkim dinarjem namenili 4,3 milijona dinarjev za nakup primerne opreme za čiščenje morja. Vodnogospodarsko podjetje Hidro Koper je nekaj denarja že porabilo pri svojih dosedanjih čistilnih akcijah na morju. Ostalo je že 2,8 milijona dinarjev, kar bi se zmeraj zadoščalo za polov in nakup primerne čistilne ladje. Ker je Slovenija zamudila priložnost, da bi kupila ladjo Ecomar iz ugodnih italijanskih kreditov (vloga za ta nakup je dva meseca čakala v predalih zveznih organov, dva meseca pa na banki), so se pri koprskem Hidru v začetku junija odločili, da bodo v Italiji kupili še nekoliko cenejšo čistilno ladjo Baleno, ki stane z opremo vred kakih 370 milijonov lir (to je manj, kot Ecomar, ki stane 550 milijonov lir). Baleno je po besedah direktorja Hidra - Alojza Zorka popolnoma enakovredna plovilu Ecomar (enako velika in celo hitrejša ter bolje opremljena). Ravno, ko so minuli petek hoteli vendarle podpisati pogodbo o nakupu te ladje v Trstu, pa so se na sestanku, ki so ga sklicali na pobudo odgovornih iz obalnega izvršnega sveta, začeli spraševati, ali je nakup take ladje upravičen, oziroma - ali gre res za primerno tehnologijo. Tako do podpisa pogodbe še ni prišlo. Republiški sekretar za varovanje okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek nam je danes povedal, da je ta sekretariat že pred tednom dni dal ustrezno soglasje in jamstvo in odločitev o nakupu prepustil Hidru. Direktor Hidra pa je povedal, da bo pogodbo o nakupu ladje Baleno podpisal konec tedna. To pomeni, da bi teden kasneje (okoli 20. julija) končno vendarle dobili plovilo, ki bi bilo primerno ne le v primeru čezmernega cvetenja, ampak tudi drugih ekoloških nesreč na morju.

B. Š.

Komu je mar za pogin rib!

PORTOROŽ — Močno deževje (pravi nalivi) in močnejše, izrazitejše plimovanje sta minule dni pomagala nekoliko očistiti Jernejev kanal pri Portorožu, ki se je prejšnji teden spremenil tako rekoč v eno samo greznico. Zaradi onesnaženja so poginjale ribe, raki, črvi, polži... Ves teden pa je voda v tem kanalu pod polotokom Sečo močno zaudarjala. Kaže, da je onesnažena voda otekla v Piranski zaliv, vendar nam nihče ni znal povedati, ali in koliko je to škodilo morju v tem zalivu.

Nasploh je primer onesnaženja Jernejevega kanala v znamenju številnih neznank.

Laboratorijski izvidi vzorcev onesnažene vode še niso narejeni, čeprav so bili vzorci vzeti že pred petimi dnevi. Tako še danes ni uradnih podatkov za kakšno vrsto onesnaženja je pravzaprav šlo. Še najbolj verjetna je bila domneva, da je šlo za izliv večje količine fekalnih vod, čeprav je vodnogospodarski inšpektor Stanislav Fras menil, da bi to lahko bila tudi posledica obsežnega gnitja nakopičenih alg. Povedal nam je tudi, da bodo z barvanjem vode v nekaterih večjih greznicah ob tem kanalu skušali ugotoviti, če te puščajo. Najbolj verjetno je, da bi lahko puščala velika greznica Drogine tovarne Začimba, v kateri je zaposlenih več kot sto delavcev. Piranski komunalni inšpektor pa je zatrdil, da so vsaj štiri hiše iz Pacuga priključene naravnost na kolektor za meteorne vode. Nekateri namreč za onesnaženje krivijo tiste zasebne hiše, ki nimajo niti ustreznih greznic, niti niso priključene na kanalizacijsko omrežje in čistilno napravo. V piranski občini in na Obali so prav medlo reagirali na tokratno onesnaženje Jernejevega kanala.

Mirno lahko zapišemo, da v občini niso ukrepali tako, da bi čimprej zvedeli za onesnaževalce in začeli takoj preprečevati vzroke onesnaženja.

To zagotovo ne daje upanja, da bodo kaj kmalu znali učinkovito poskrbeti za primerno čisto okolje.

B. Š.

Trojezičnost v lendavski in soboški občini

LENDAVA — Pred dnevi je bilo 17 udeležencev letošnjega mladinskega raziskovalnega socijalno-geografskega tabora Pomurje '90, ki domujejo v osemletki Draga Lugačica v Lendavi, na enodnevni ekskurziji dvojezičnega področja lendavske in soboške občine ter prek jugoslovanske-madžarske meje, kjer žive porabski Slovenci.

Mladi raziskovalci - srednješolci iz Slovenije, slovenske Koroške v Avstriji ter ZR Nemčije - pod vodstvom 27-letnega Jerneja Zupančiča iz Ambrusa na Dolenjskem, sodelavca Inštituta za geografijo, socialno-jezikovno strukturo prebivalstva že vrsto let.

Letos so se odpravili v osrčje bivanja madžarske narodnosti v Sloveniji, Lendavo. Mladi raziskovalci so tod presenečeni nad trojezičnostjo. Pričakovali so namreč dvojezičnost Slovencev in Madžarov v lendavski občini, a ob raziskavah naleteli na veliko število doseljencev iz Medžimurja na Hrvaškem, ki so se vživel v pokrajino ob Muri in Lendavi.

Svoje raziskave so mladi raziskovalci gibanja Znanost mladini pri ZOTK Slovenije predstavili ob koncu tabora in sicer včeraj na zaključni prireditvi v lendavski osemletki.

FILIP MARKO

Richetti sprejel zahtevo svetovalke KPI Anamarije Kalc

Tržaška občinska uprava snuje komisijo za slovenska vprašanja

Tržaška občinska uprava bo dala pobudo za oblikovanje komisije, ki bo spodbujala politiko sožitja med Slovenci in Italijani in se bo zavzemala za aktivno integracijo slovenske manjšine v tržaškem družbenem tkivu. Komisijo bodo poleg občinskih predstavnikov sestavljale tudi zunanje italijanske in slovenske osebnosti, ki se ukvarjajo s kulturo, gospodarstvom in šolstvom, torej tudi dejavniki tako imenovane civilne družbe, ki ima zelo pomembno vlogo, da bosta v Trstu končno prevladali strpnost in razumevanje. Župan Richetti je na ponedeljkovi občinski seji precej nepričakovano osvojil stališče občinske svetovalke KPI Anamarije Kalc, ki je zahtevo po umestitvi te komisije formalno postavila že med proračunsko debato, njen predlog pa je tedaj ostal brez odziva. Sedaj pa se je, kot kaže, nekaj premaknilo, čeprav je Richetti na isti seji gladko zavrnil vse resolucije (v glavnem sta jih predložila svetovalec SSK Aleš Lokar in zeleni Maurizio Bekar), ki so kakorkoli omenjale zaščitni zakon za našo manjšino. To je očitno za župana in za politično večino, ki ga podpira, še dalje argument »tabu«, o katerem je najbolje molčati.

V dokumentu, ki ga je oblikovala Kalceva, piše, da bo morala ta komisija spodbujati nove oblike dialoga med obema skupnostima, ki bo imel za cilj boljše medsebojno spoznavanje. Nadalje se bo morala zavzemati za aktivno integracijo Slovencev v mestnem družbenem tkivu ter vzdrževati stalne stike z drugimi krajevnimi upravami,

posebno z Deželo Furlanijo-Juljsko krajino, tudi v okviru številnih mednarodnih projektov, ki se nanašajo na vlogo narodnih in jezikovnih manjšin v novi Evropi. Podobno komisijo (v tem primeru konzulto) so pred časom ustanovili v okviru Občine Gorica. Richetti je v kratki izjavi povedal, da načelno sprejme ustanovitev tega telesa, o njegovi sestavi ter njegovih točnih nalogah pa bodo sklepali v kratkem.

Slovenska predstavnica KPI je z velikim zadoščenjem pozdravila to županovo potezo, »ki lahko vendarle pomeni konkreten znak, da tudi tržaški vodilni krogi rahlo spreminjajo svoj odnos do Slovencev, ki je bil v zadnjih letih zelo negativen«. Tržaška občinska uprava namreč v zadnjem času praktično ni naredila nič konkretnega za sožitje in za enakopravnost Slovencev - je še dodala Kalceva - ustanovitev te komisije pa bi bil lahko prvi korak v to smer. »Vedno sem zagovarjala stališče, da občinska uprava ne more nemo slediti dogodkom na tem področju in da se mora, tudi mimo zaščitnega zakona, stvarno angažirati, da se bomo v tem mestu res vsi čutili doma. Ponedeljkov sklep seveda še ne pomeni, da bomo to občinsko komisijo dobili jutri. Odvisno bo pač tudi od nas, koliko bomo znali pritiskati in ustvariti pogoje, da bo župan izpolnil to važno obvezo«.

Kalceva je tudi naglasila, da ob tem ne gre pozabiti na reformo krajevnih uprav (posebno občin in pokrajin), ki morajo v roku enega leta izoblikovati

svoj statut, na katerem bo praktično slonelo celotno upravno in politično delo. »Tudi od nas bo odvisno,« je zaključila Kalceva, »ali bo načrtovani občinski statut upošteval, da smo tudi Slovenci sestavni del tržaške stvarnosti«.

Kot rečeno pa je župan na isti ponedeljkovi seji rezko zavrnil vse resolucije Lokarja in Bekarja, ki so se kakorkoli navezovali na zaščitni zakon in na parlamentarni postopek v zvezi s tem normativom. Petstrankarska uprava, ki vodi Občino, se glede tega očitno noče izpostaviti, tako da župan v razpravi sploh ni odgovoril na hude očitke in kritike, ki mu jih je v Lokarjevi odsotnosti namenil svetovalec Bekar.

Predstavniki Zelene liste smejočega se sonca je med drugim glasno očital občinski upravi in dejansko vsem tukajšnjim vodilnim krogom, da si načelno polnijo usta z odprtostjo do vzhodnih sosedov, v bistvu pa pozabljajo, da bi lahko to odprtost pokazali že do tukajšnje manjšine, kar pa se žal ne dogaja. Župan je med drugim zavrnil resolucijo, ki je obvezovala upravo, naj se aktivno vključi v parlamentarni postopek za odobritev pravične zakonske zaščite za Slovence in istočasno zahtevo po postavitvi dvojezičnih cestnih tabel in smerokazov na Zahodnem in na Vzhodnem Krasu. Lokarjeva in Bekarjeva stališča so med glasovanjem podprli le komunisti in zeleni Paolo Ghersina, vsi ostali od večinskih strank do listarjev in seveda neofašistov pa so bili proti.

S. T.

S ponedeljkove seje pokrajinskega sveta

V Milanu predstavitev programa »Trst 2000«

Predsednik Pokrajine Crozzoli se bo skupaj s tržaškim županom Richettijem udeležil tiskovne konference, ki bo v petek v Milanu in na kateri bodo predstavili program »Trst 2000«. Gre za obširen načrt za valorizacijo tržaških kulturnih in turističnih posebnosti, ki predvideva vrsto pobud in prireditvev, kot so kulturne manifestacije, razstave, simpoziji itd. Izpeljal jih bo — ob podpori krajevnih ustanov — poseben odbor, ki bo tudi ponudil razne turistične pakete, ki bodo zajele ne samo celotno deželo, ampak tudi nekatere sosedne države.

Vest o milanski tiskovni konferenci je sporočil sam predsednik Crozzoli na začetku ponedeljkove seje pokrajinskega sveta, ki je bila sicer povečini posvečena odgovorom na svetovalska vprašanja in tekočim upravnim sklepom. V svojih uvodnih sporočilih je Crozzoli tudi ugodno ocenil nedavni obisk delegacije pokrajinske uprave v madžarski provinci Somogy, kjer so po njegovih besedah postavili temelje za bodoče vse bolj intenzivno sodelovanje na trgovinskem, gospodarskem in kulturnem področju z namenom, da bi Trst spet postal »vrata« Srednje Evrope na Jadran, kar je bila menda želja tudi madžarskih sogovornikov. V tem okviru je bila tudi že sprejeta prva konkretna dvostranska pobuda za izmenjavo študentov tehničnih zavodov.

Crozzoli je nadalje sporočil, da je Nadzorni odbor dal negativno mnenje o sklepih, ki jih je pokrajinski svet

sprejel še 19. aprila letos in ki so zadevali predume pokrajinskim uslužbencem na poviške plače, ki jih je določila vlada. Kasneje je namreč vlada določila, da ti predumi ne smejo preseči 40 odstotkov celotnega zneska. Odbor bo vsekakor po zagotovilih predsednika proučil položaj in poiskal najbolj primerno pot iz nastale zagate.

Med upravnimi sklepi, ki jih je pokrajinski svet odobril na ponedeljkovi seji, gre omeniti odobritev konvencije z Devinsko-nabrežinsko občino o definiciji petih usmerjenih načrtov na področju oskrbe šoloobvezne mladine. Sklep, ki ga je predlagal odbornik Martini, so odobrili z glasovi vseh strank, prisotnih v pokrajinskem svetu, razen LpT, MSI in PSDI, ki so se vzdržali. S svojim zadržanjem med glasovanjem je socialdemokratski predstavnik Pertusi posredno potrdil, da je odstopil iz večine in prešel k opoziciji, kar odpira na Pokrajini nemajhne politične probleme, saj odbor praktično ne razpolaga več z večino v pokrajinskem svetu.

Drugi upravni sklep, ki so ga odobrili v ponedeljek, pa zadeva konvencijo z Združenjem za socialne probleme, kateremu so dali na razpolago štiri asistente-vzgojitelje za stanovanjske skupnosti za mladoletnike.

Pred poletnimi počitnicami se bo pokrajinski svet sestel še dvakrat, in sicer 23. in 30. julija. Na dnevnem redu bo med drugim imenovanje predstavnikov Pokrajine v vrsti krajevnih ustanov in organizmov.

Izvolili so jih v ponedeljek zvečer

Predstavniki Občine Trst

v osrednji skupščini KGS

Demokristjana Ambrosi in Codarin, komunist Costa, socialist Anghelone, misovec Sluga, zeleni Bekar in listar Gobessi bodo zastopali tržaški občinski svet v glavni skupščini Kraške gorske skupnosti. Tako je v ponedeljek ponoči sklenila občinska skupščina, ki bi morala svoje predstavnike v KGS izvoliti že pred dvema letoma (takoj po volitvah), zaradi nesoglasij v večinskih vrstah pa je prišlo do dveh letnih zamude, tako da sta Občino Trst v tem telesu vse do danes med drugim zastopala Forti (LpT) in Vattovani (KD), ki že zdavnaj nista več občinska svetovalca. V skupščini KGS bosta prvič sedela predstavnika zelenih in neofašistov, po statutu pa je njen član tudi župan Richetti, ki pa ne sodeluje v tem telesu. Izvolitev članov skupščine KGS je potekala po novem sistemu, tako da je lahko vsak svetovalec oddal samo eno preferenco. Ambrosi, Codarin in Costa so dobili vsak po osem glasov, Anghelone in Sluga sedem (MSI ima v občinskem svetu šest svetovalcev), Bekar in Gobessi po štiri. Prvi neizvoljeni je Ghersina, ki je dobil tri glasove.

Svoje člane v skupščino KGS je pred kratkim izvolil tudi zgoniški občinski svet, ki ga bodo, poleg župana Budina, zastopali še Tamara Simoneta in podžupan Štrekelj v zastopstvu Napredne liste in Gruden kot pred-

stavnik svetovalske skupine Slovence skupnosti, ki je v opoziciji.

Na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta je tekla beseda tudi o vprašanju ureditve novih parkirišč v mestnem jedru, ki je bilo že predmet spora na zadnji seji občinskega odbora. Na odborovi seji sta se glasno sprla odbornika Cecchini (urbanistika) in Trauner (promet), zaradi prekanja med njima pa je bil župan Richetti praktično prisiljen prekiniti sejo. Tudi med zasledanjem skupščine je prišlo do glasnih polemik (tudi znotraj petstrankarske koalicije), tako da so tozadevni sklep »vrnili« pristojni svetovalski skupini, ki ga bo v kratkem poglobila in baje tudi revidirala, tako da se bo svet o njem lahko dokončno izrekel še pred poletnim premorom.

Občinski svet je tudi odobril neke vrste pravilnik, po katerem bodo lahko imeli vsi občani dostop do vseh uradnih sklepov in odlokov občinske uprave, kar se je doslej praktično dogajalo samo na papirju. Ustrezni sklep, ki je prvi na tem področju, je predložil odbornik Bettio na zahtevo vseh svetovalskih skupin, posebno pa zelenega Bekarja. Slednji je v zvezi s tem izdal tiskovno noto, v kateri pozdravlja to odločitev v smislu »glasnosti«. Od večera je po Bekarjevem mnenju občinska uprava nekoliko bližja državljanom.

S. T.

Zaradi posebnega položaja bencinskih črpalk »ob meji«

Le dve uri stavke črpalkarjev

(Foto Magajna)

Tudi tržaški lastniki bencinskih črpalk se bodo danes pridružili vsedravnji stavki, ki so jo prav za danes proglasili sindikati te kategorije Faib-Confesercenti, Flerica-CISL in Figisc-Confcommercio, stavka pa bo za razliko kot v drugih predelih Italije trajala samo dve uri. Medtem ko so italijanski črpalkarji prekržili roke že sinoči ob 19. uri in bodo stavkali do 7. ure jutri (zaprte bodo tudi samopostrežbe), pa bodo tržaški črpalkarji dejansko stavkali samo do 9.30, ko bodo ponovno odprli bencinske črpalke. Položaj tržaških lastnikov črpalk je zaradi nižjih cen goriva v bližnji Jugoslaviji namreč povsem svojstven. Kljub temu da podpirajo protest svojih kolegov po Italiji, so se člani Združenja upraviteljev cestnih bencinskih črpalk na ponedeljkovem zborovanju odločili torej za omiljeno obliko protesta, ki naj ne bi povzročila prevelikih nevšečnosti njihovim klientom.

Italijanski upravitelji oz. lastniki črpalk stavek, da bi opozorili »vlado in parlament na položaj neke kategorije, ki vsako leto prispeva v državne blagajne 30 tisoč milijard lir, a ki je kljub temu stalno pod nepravilnim udarom davčne zakonodaje, zaradi katere tvega velikanske izgube«.

Kot rečeno, pa je in je bil položaj tržaških črpalkarjev vedno različen, saj niso nikoli poznali velikega raz-

cveta, kateremu je botrovala avtomobilska kultura. Niti uvedba bencina po znižani ceni ni bistveno spremenila stvari: tržaški črpalkarji so res začeli prodajati več bencina, ker je z boni stal celo manj kot v Jugoslaviji, a niso nikoli dosegli vsedravnega povprečja. V Italiji so lani prodali namreč povprečno 1.100 litrov bencina na avtomobil, medtem ko so ga v Trstu prodali le 520 litrov na avtomobil, in to kljub temu da so upravičenci dobili kar dva svežnja bonov na začetku leta še za leto prej, spomladi pa za tekoče leto. Glede na število avtomobilov bi lahko v Trstu prodali letno več kot 90 milijonov litrov bencina. Te vsote pa ne bodo nikoli dosegli, saj bodo tržaški upravičenci že prihodnje leto dobili bone za skupno samo 56 milijonov litrov (kar dejansko pomeni, da bodo črpalkarji delali s polno paro le približno do julija, nato pa bo njihova trgovska dejavnost kot običajno usahnula).

»Dobro voljo«, ki jo bodo upravitelji črpalk pokazali danes, naj bi Tržačani poplačali v bližnji prihodnosti, ko bodo črpalkarji zahtevali od vlade, naj poveča letni kontingent neobdavčene bencina in naj podobne ugodnosti predvidi tudi za plinsko olje. Tržaški črpalkarji bodo verjetno — kot so to storili že leta 1986 — začeli pobirati podpise v ta namen.

Preuredili bodo tudi parkirišča na nabrežjih

V sedanjih vnemi (vsaj delnega) preurejanja parkirišč in mestnega prometa je tudi Tržaška Avtonomna pristaniška ustanova v dogovoru z Občino Trst sklenila preurediti parkirišča od Pomola Bersagliero do Nabrežja Ottaviano Augusto. Kot je znano, je to območje med najbolj neurejenimi v Trstu, saj nanj gravitirajo številni uslužbenci, ki so zaposleni v najrazličnejših uradih, a tudi delavci in obiskovalci tržnice za prodajo zelenjave in sadja na debelo, uslužbenci in vojaki pristaniškega poveljstva in drugih vojaških objektov, nazadnje pa celo številni tovarnjaki s prikolicami. Stalnim porabnikom pa je treba dodati še poletne kopalce in celo lastnike čolnov, ki svoja plovila popravljajo neposredno na Nabrežju Ottaviano Augusto.

Da bi vsaj delno omilili kaos (s kakšnim uspehom, bomo ugotovili v bodoče), je EAPT sklenila nameniti tovarnjakom samo območje ob robu Nabrežja Ottaviano Augusto (kjer so že zarisali oznake), medtem ko bo vse ostalo območje namenjeno izključno »urejenemu« parkiranju osebnih avtomobilov. Prav tako naj bi v bodoče nekoliko spremenili prometne tokove, v skladu s tem pa bodo postavili nove prometne znake.

Malo znano, a izredno dragoceno delo skupine mladih slovenskih arheologov

Naši mladi raziskovalci se še pripravljajo na letošnji raziskovalni tabor »Repentabor 90«. Na njem bodo sodelovali seveda tudi mentorji, ki bodo vodili razne skupine raziskovalcev. Med temi bo tokrat tudi Matjaž Zupančič iz Kopra, arheolog, ki sicer redno sodeluje s skupino arheologov na Odseku za zgodovino pri NSK.

Čeprav opravljajo zelo pomembno delo ter se pripravljajo na objavo kar dveh pomembnih publikacij, delajo naši arheologi to tako diskretno, tako tiho, da je prav, da vsaj mi malo bolj na glas zabeležimo, kaj vse delajo, kaj pripravljajo, kaj bodo zanimivega objavili prav o raznih najdbah na področju dolinske občine in tržaške pokrajine, a brez Trsta kot mesta in njegove direktne okolice.

Trije arheologi, ki pridno zbirajo gradivo, ki se redno zbirajo v prostorih Odseka za zgodovino pri NSK v Ul. Petronio 4, ki ustvarjajo pomembno knjižnico v manjšem obsegu, ki pa je po vsebini izredno bogata in pomembna in daje vsakomur, ki se za to dejavnost zanima, obilo zanimivih in dobro preverjenih podatkov in zapisov, so Lidija Rupel, Stanko Flego in Matej Zupančič (slednji prihaja iz Kopra).

Skupina dela redno že od leta 1983 dalje. V tem času je redno sodelovala z mentorji na raznih raziskovalnih taborih, ki so bili v Boljuncu, v Sovodnjah, na Goriškem, pa v Kanalski dolini, v Devinu, letos pa še v Repentaboru.

»Z vseh naših sodelovanj na raznih raziskovalnih taborih smo objavili posebna poročila, o svojem delu pa redno poročamo tudi v raznih strokovnih revijah, v zadnjem času predvsem kar zadeva nove arheološke najdbe na območju dolinske občine. Človek si ne

bi mislil, pa je prav področje Boljunca in njegove okolice zelo bogato z raznimi najdbi. Tako smo na primer zasledili v bližini Boljunca grobišče iz rimske dobe; na Jami pa je prišlo do velike najdbe rimskih novcev«.

Najdbo rimskih novcev v Boljuncu pri Trstu je Stanko Flego, kot član komisije za topografijo pri Odseku za zgodovino NSK, opisal v arheološkem vestniku leta 1987, ki izhaja v sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti in v njej vključenim Inštitutom za arheologijo. »Leta 1963 je bilo na področju Boljunca hudo neurje. Takrat je iz Jame pri Boljuncu privrela voda in z njo tudi več bronastih novcev. To prav gotovo ni bilo prvič, da so se z vodo, ki je privrela iz Jame, pojavili tudi rimski novci. Ker je Boljunc znan tudi po tem, da je bil to spjeljan rimski vodovod, ki naj bi od prvega stoletja po našem štetju oskrboval rimsko kolonijo Tergeste, so naši arheologi pripisali te najdbe raznim kulturnim pomenom. Vse te najdbe so seveda morali javiti zavodu za spomeniško varstvo, s katerim redno sodelujejo«.

Mi smo vse najdbe novcev evidencialni, pri čemer smo imeli veliko oporo in pomoč prav pri vaščanih, ki so nam z vsem, kar so vedeli, ali morda tudi našli, bili vedno na razpolago«.

Lidija sodeluje kot arheolog s strokovno revijo »Aquila nostra«, kjer je tudi objavila vrsto strokovnih člankov in ugotovitev. Sicer pa poučuje grščino, latinščino in literarne predmete na slovenski klasični gimnaziji pri Trstu.

Zanimanje za arheologijo je kar precejšnje, čeprav so potem možnosti, da bi se mlad človek uvelja-

vil tudi kot arheolog, tu pri nas zelo majhne. Tu imamo spomeniško varstvo, tu so muzeji, tu je še univerza in vendar je bil zadnji natečaj iz arheologije je napravljen leta 1975. Če pomislite, da so v naši deželi samo trije arheologi, potem je to tudi odgovor na vse, kar smo prej povedali«.

Skupina pa se le redno zbira in pripravlja izdajo kar dveh pomembnih študij: študijo o topografskih raziskavah in o arheoloških najdbah v dolinski občini. Publikacija bo dvojezična; gradivo je že zbrano, že lektorirano in torej tudi pripravljeno za objavo. Drugo publikacijo delata skupno Stanko in Lidija. Ta naj bi zajela arheološka najdišča tržaške pokrajine. To naj bi bil nekaj vodič po raznih arheoloških najdiščih na Krasu, kjer se avtorja držita tudi starih slovenskih imen.

»To bi bil strokovni vodič, ki bi se ga lahko posluževali strokovnjaki, pa tudi samo tisti, ki jih snov zanima. Lahko bi ga uporabljali tudi na šolah. Precej gradiva je že zbrano, tudi sicer gre delo še kar hitro naprej. Naslov študiji bi bil »Arheološka najdišča tržaške pokrajine«. To ne bo samo obnova že znanega, temveč bo v njej tudi veliko novega. Veliko terenskega dela je bilo opravljeno, veliko razgovorov z domačimi itd. Morda je bilo prav terensko delo tisto, ki nam je veliko pomagalo in prispevalo k raznim odkritjem. Ko bo publikacija izšla, bo prav gotovo dober pripomoček za prikaz arheološkega stanja na tem, prav gotovo zelo bogatem območju«.

Kako ne bi pridnim arheologom zaželeli še veliko uspešnega dela?

NEVA LUKŠ

Ravnatelj NSK Milan Pahor ob pripravah na petkovo slovesnost

»Narodni dom je bil resnično središče in simbol moči tržaških Slovencev«

V petek, 13. julija, bo poteklo natanko sedemdeset let od požiga Narodnega doma v Trstu. Ta dogodek bo za vselej ostal črno obrobljen v zavesti tržaških Slovencev in sploh celotnega slovenskega naroda, saj pomeni začetek enega izmed najtemnejših obdobij v naši zgodovini. 13. julija 1920 je prvič prišla odkrito in v vsej svoji krutosti do izraza fašistična namera, ki se je potem za celih 25 let le še stopnjevala, da se slovenska prisotnost dokončno izbriše. Šlo je za brezumje, ki je doseglo višek in polom v 2. svetovni vojni, eni izmed največjih tragedij v zgodovini človeštva.

Prav je, da takšni dogodki ne gredo v pozabo, da jih stalno obnavljamo za utrjevanje naše moralne, narodne in sploh človeške zavesti. Prav zato bo v petek, 13. julija, ob 70-letnici požiga Narodnega doma spominska slovesnost, ki jo prireja enotno predstavništvo Slovencev na Tržaškem. Slovesnost se bo pričela ob 18.30, odvijala pa se bo pred bivšim Narodnim domom na Ul. Filzi. Spored predvideva igranje godbe na pihala, nastop pevskega zbora in slavnostni govor, ki ga bo v slovenščini in italijansko imel prof. Jože Pirjevec.

»Spored bo zelo preprost, omejen na bistveno,« nam je povedal Milan Pahor, ravnatelj Narodne in študijske knjižnice, ki je po nalogu enotnega slovenskega predstavništva prevzela tehnično organizacijo komemoracije. »Podčrtati tudi velja, da gre za izključno tržaško pobudo, zaradi česar je enotno slovensko predstavništvo na prireditvi od oblasti vabilo samo tržaškega župana.«

Pahor nam je povedal, da petkova manifestacija vsekar ne bo edina oblika, s katero bomo obeležili 70-letnico požiga Narodnega doma. Prav Zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice, ki ga sam vodi, namreč pripravlja skupno s prof. Markom Pozzetto monografijo o Narodnem domu, ki jo bo izdalo Založništvo tržaškega tiska. »Prof. Pozzetto, ki je eden izmed najboljših poznavalcev naše arhitekture in še zlasti načrtovalca Narodnega doma Maksa Fabianija, bo v knjigi obravnaval arhitekturni in sploh kulturni pomen Narodnega doma,« nam je dejal Pahor. »Naš odsek pa bo pripravil natančen popis organizacij in ustanov, ki so imele sedež ali ki so delovale v Narodnem domu, kakor tudi koledar vseh prireditev, ki so se v njem zvrstile od odprtja leta 1904 do tragičnega požiga.«

Zgodovinski odsek uporablja kot glavni vir informacij dnevnik Edinost. Pahor nam je povedal, kako že iz preprostega listanja tega časopisa izhaja, da je Narodni dom dejansko predstavljaval pravo središče tržaških Slovencev. V njem so bili gledališče, banka, telovadnica, hotel, kavarna, sedeži društev itd. »Narodni dom je bil pomemben iz najrazličnejših ozirov,« je nadaljeval Pahor. »Med drugim je predstavljaval prvi primerek večnamenskega posloplja v Trstu, kar je tudi navzven dokazovalo moč in sposobnost slovenske narodne skupnosti v mestu. Prav zato ni čudno, da so se italijanski nacionalisti spravili s tako ihto nanj.«

Tako je bil videti goreči Narodni dom iz Ul. Galatti. (Slika iz arhiva NSK)

Po požigu je bila hranilnica, ki je bila formalen lastnik Narodnega doma, prisiljena prodati poslopje. V njem so novi lastniki uredili hotel Regino, ki je deloval še po drugi svetovni vojni. Potem je stavbo odkupila Dežela Furlanija-Juljska krajina in jo dala na razpolago Univerzi v Trstu, ki zdaj ureja v njem prostore za Visoko šolo za prevajalce in tolmače. »Slovenci smo večkrat postavili zahtevo po vrnitvi Narodnega doma, a vselej brez uspeha. Sicer pa bi tudi vse dogodke po 13. juliju 1920 kazalo natančneje preučiti,« je zaključil ravnatelj Narodne in študijske knjižnice.

Po prvem poskusnem tečaju za vzgojitelje

Lutke - pomembno vzgojno sredstvo

Lutka ni le gledališka figura, niti ne samo igrača, lutka je namreč tudi nadvse pomembno in učinkovito vzgojno sredstvo. O njej se danes veliko govori, vedno več jo uporabljajo v najrazličnejših predstavah za otroke in odrasle: strokovnjaki pa razpravljajo o njenem pomenu pri vzgoji in v terapiji ter ji pripisujejo veliko funkcijo v procesu oblikovanja otroka in mladega človeka.

Po mnenju Nerine Švab, ki se z lutkarstvom že dolgo časa ukvarja tako na ustvarjalni kot na vzgojni ravni, bi se moral vsak otrok srečati z lutko že v detinstvu in z njo rasti. Postati bi morala sestavina njegovega življenja, saj vzpodbuja otrokovo ustvarjalnost, ki je izredno pomembna za vsestransko zdravo otrokovo rast. Kot ustvarjalno bitje postaja človek prav ob ustvarjanju bogatejši, čuti se srečnega in svobodnega.

Na podlagi svoje dolgoletne učiteljske izkušnje, strokovnega poznavanja lutkarstva in pomembnosti tovrstne vzgoje je Nerina Švab sama izdelala delovni načrt za lutkarsko dejavnost v otroških vrtcih in osnovnih šolah. Prvi, poskusni tečaj za vzgojiteljice in učiteljice je že vodila v komaj zaključenem šolskem letu, prve vidne sado-ve pa je obradilo predvsem delo z otroki slovenskega vrtca v Miljah. Po trimesečnem tečaju, ki ga je Nerina Švab vodila za vzgojiteljice ob konkretnem delu z otroki, so malčki ob koncu šolskega leta predstavili svoj trud v obliki svojevrstne prireditve za starše. S tem so dokazali svojo ustvarjalnost, bogato otroško domišljijo v sproščenem doživljanju neživega lika, v katerega so vdahnili nekaj svojega, živega. Na podlagi tega tečaja v mlajših vrtcih je sedaj zbrano tudi gradivo kot dragocena dokumentacija o uspešnosti tovrstnega pouka v okviru običajnega učnega programa. Nerina Švab je namreč svoj načrt za lutkarsko dejavnost v vrtcih in šolah predstavila deželnemu inštitutu IRRSAE, na katerem naj bi predlog preučili in ga glede na njegovo koristnost »uradno« uvedli po šolah in vrtcih in ga obenem finančno podprli.

V vzgojno-terapevtskem pogledu je lutkarska dejavnost v prvi vrsti pomembna zaradi svojega pozitivnega vpliva na otrokovo notranjost: v tem smislu spodbuja sposobnost izražanja, opazovanja in interpretacije okolja. Poglavitni smoter trimesečnega tečaja, ki ga je Nerina Švab - seveda s privoljenjem šolskega skrbništva, ravnateljev in učiteljev - vodila tudi na osnovnih šolah pri Domju, v Ricmanjih, Borštu in Boljuncu, je v tem, da učiteljem prikaže tehnike in metode dela z lutko, da jo bodo nato lahko uporabljali kot vzgojno in terapevtsko sredstvo, za vzpodbujanje ustvarjalnosti in fantazije, za doživljanje magičnosti in umetnosti.

Otrok se v prvi osebi in postopoma približuje lutki, postopek zblíževanja pa je seveda različen glede na otrokovo starost in zato tudi glede na osebno izkušnjo. Najprej je na vrsti natančno opazovanje stvarnosti, narave in izdelkov človekove ustvarjalnosti, predmetov, živali in ljudi z vajami za čutila, za obvladovanje gibanja, ritmičnih elementov in nadgrajevanjem z osebnimi izkušnjami. Iz tega nastane zgodba, na začetku tudi le s pomočjo oživitve zelo običajnih, vsakdanjih predmetov. Naslednja faza je delo z raznim materialom, iz katerega bo nastala lutka. Ob animaciji teh lutk se nato razvijajo najrazličnejše zgodbe, vaje in igre. Otroci se z lutko pooseblja, vanjo prenaša svoje izkušnje in z njo izraža svoje misli, čustva, ideje: preko igre se otrok razbremeni in podzavestno razkriva svoj globlji odnos z okoljem, tegobe, najskritejše želje. Na ta način tudi daje vzgojitelju možnost, da bolje razume otrokovo naravo in njegov značaj.

Končna in obenem najpopolnejša faza je postavitev kratkih predstav, v katerih se prepletajo animacija, lutkovno oblikovanje in likovnost, glasba in gib z glasom in besedo, s tehnično luči in zvoka. Lutkovna predstava v bistvu združuje vse zvrsti umetnosti, zato vsak otrok sodeluje po nagljenju, ki mu je prirojen, in vsak tudi doživi zadoščenje v svojem prispevku. (dam)

S tiskovne konference tržaške KPI

Komunisti podpirajo deželne referendumne o zaščiti okolja

Tržaški komunisti podpirajo tri deželne referendumne o zaščiti narave, za katere zbirajo v teh dneh podpise (za vsakega jih je treba 20 tisoč) naravovarstvene organizacije. Tudi KPI, kot sta na včerajšnji tiskovni konferenci povedala Ester Pacor in Maurizio Pessato, se torej pridružuje akciji zbiranja podpisov, ki se bo nadaljevala do 10. oktobra, ko uradno zapade zakonski rok za predstavitev teh referendumov. Komunisti bodo zbirali podpise na vseh festivalih Unità in Dela (konec tedna v Dolini in v Naselju sv. Sergija) ter tudi v mestnem središču, kot npr. jutri in v petek med 18. in 20. uro na Goldonijevem trgu.

Prvi referendum se navezuje na deželni zakon, ki ne prepoznava tako imenovanega normativa Galasso za krajinsko zaščito, drugi se zavzema za jasnije ukrepe na področju uničevanja odpadkov, tretji referendum pa se navezuje na vprašanje deželnega načrta za cestne povezave, ki vsebuje celo vrsto nejasnosti in protislovnih tolmačenj. Pacorjeva in Pessato sta novinarjem povedala, da predstavljajo omenjeni trije referendumi edinstveno priložnost za korenito kritiko deželni upravi, ki doslej ni bila sposobna zagotoviti okolju dostojno zaščito. Komunisti so mnenja, da nosi za to v prvi osebi odgovornost Krščanska demokracija.

Stranka pa ni zavzela stališča glede treh referendumov o kočljivem vprašanju lova. Pacorjeva in Pessato sta bila mnenja, da bi moral o tem odločiti deželni svet, ki bi s tem preprečil nepotrebne polemike in nepotrebna razhajanja, ki ne pripeljejo nikamor.

Tržaški trgovec dobrotnik srbskih sirot

Giorgio Del Sabato, lastnik znane tržaške veleblagovnice Giovanni v Ulici Ghega, skrbno neguje odnose s svojimi odjemalci. Tako daje misliti nota jugoslovanske tiskovne agencije Tanjug, ki je včeraj objavila vest, da je tržaški veletrgovec poklonil 5 tisoč dolarjev domu zapuščenih otrok »dr. Mihajlo Stupar« v Valjevu, srbskem mestu južno od Beograda.

Del Sabato se ni izkazal prvič: istemu domu je namreč že lani podaril 5 tisoč dolarjev podpore. Tržaški veljak, ki si je svoje bogastvo ustvaril predvsem ob množičnih nakupih jugoslovanskih kupcev, pa ni pozabil, da gresta lahko dobrotelost in dobičkarstvo vstrec, zato je — ne bodi len — že izkoristil dobre veze z Valjevom. Kot poroča Tanjug, je namreč na tem, da z gostinskim podjetjem Sloga odpre veleblagovnico. V Valjevu, kajpak.

Odslej soupravlja morske koncesije v Barkovljah in Grljanu

Tudi pri Sireni poceni privezi

Lastniki majhnih turističnih in rekreacijskih plovil so našli način, da ne bi plačevali izredno zasoljenih zneskov, ki so po novem predvideni za priveze oziroma za morske državne koncesije. Pri tem so jim ob podpori tržaškega pristaniškega poveljstva priskočila na pomoč pomorska društva, ki imajo možnost, da prevzemajo koncesije za večje površine, in to po neprimerno ugodnejših cenah kot posamezniki. Med temi društvi je tudi Tržaški pomorski klub Sirena iz Barkovelj, ki je skupno z drugimi krajevnimi društvi praktično prevzel glavno koncesijo v barkovljanskem in grljanskem portiču. A preden spregovorimo o tem, vrnimo se za nekaj mesecev nazaj v preteklost, ko so podražene morske koncesije izzvale ogorčen in množičen protest lastnikov plovil na Tržaškem.

Nove pristojbine določa odlok, ki ga je izdal minister za trgovinsko mornarico 19. julija 1989, tržaški lastniki plovil pa so zanje dejansko zvedeli v prvih mesecih tega leta, ko so začeli dobivati s pristaniškega poveljstva terjatve za njihovo izplačilo. Za mnoge je to predstavljalo pravi šok, saj so podražitve bile celo 10-kratne. Če nekoliko poenostavimo, bi letne pristojbine znašale za posamezna turistična in rekreacijska plovila dolga do 5 metrov 600.000 lir (prej 63.000), od 5 do 7 metrov 720.000 lir (prej 126.000), od 7 do 9 metrov 840.000 lir (prej 195.000), od 9

do 11. metrov 960.000 lir (prej 355.000), za posamezna plovila daljša od 13 metrov pa 1.080.000 lir (prej 527.000).

Te podražitve so dobesedno razjarile lastnike plovil, ki so sredi letošnjega februarja, ko so se z njimi seznanili, v nekaj dneh zbrali več kot tisoč podpisov proti njim. Zadeva je postala tako vroča, da so se zanjo začeli zanimati tudi najvišji predstavniki tržaškega političnega življenja s parlamentarci na čelu. Začelo se je dolgo iskanje rešitev, a vedno v mejah formalnega spoštovanja državnih zakonskih določil, saj ni bilo ni videti možnosti, da bi se le-ta spremenila. In iskanje ni bilo zaman, saj so tržaški lastniki plovil našli rešitev, in sicer, kot ugodoma rečeno, s pomočjo pomorskih društev.

»Nepridobitniška društva plačamo morske koncesije po neprimerno nižji ceni kot posamezniki,« nam je povedal Edi Filipič, predsednik TPK Sirena iz Barkovelj, ki se je v akcijo za priveze po znosni ceni aktivno vključil. »Zato so se mnogi posamezni imetniki koncesij včlanili v pomorska društva ali njih celo ustanovili in jih pooblastili, naj koncesije skupinsko prevzemajo, seveda z zagotovilom, da jih bodo potem društvom odplačali. Povedati pa moram, da nam je pri tem veliko pomagal pristaniški poveljnik De Michele, kakor tudi član deželnega vodstva Italijanske zveze športnega ribolova

(FIPS) Del Castello, v oviru našega društva pa si je veliko prizadeval naš predsednik Livio Pertot.«

Sirena se je aktivno zavzela za rešitev problema privezov v grljanskem in barkovljanskem portiču. V Grljanu je skupno z združenji Società velica Barcola Grignano in Società nautica Grignano prevzela koncesijo za leto 1990 za 3.860 kvadratnih metrov morske površine, kar pomeni znatno več kot 200 privezov. V Barkovljah pa bo v kratkem podpisala pogodbo za leto 1990 kar za ves portič skupno z združenji Società velica Barcola Grignano, Amici del Bunker in Amici del Mare. V obeh primerih so izvzete poklicne ribiške ladje, ki imajo poseben status.

»Poudariti moram, da gre za koncesije za leto 1990 in ne za leto 1989,« je podčrtal Filipič. »Za lansko leto bodo posamezni imetniki koncesij žal morali plačati po močno zasoljenih novih cenah.« Predsednik Sirene nam je tudi povedal, približno kakšne bodo cene za priveze, ki jih bodo tri gori omenjena društva zahtevala za leto 1990 v grljanskem portiču. Za barke do 5 metrov bo treba odšteti 200.000 lir, od 5 do 7 metrov 250.000 lir, od 7 do 8 300.000 lir, od 8 do 9 350.000 lir, od 9 do 10m 400.000 lir itd. Dovolj je te številke primerjati z onimi, ki smo jih navedli na začetku, in se jasno izkaže, da gre za res velike razlike oziroma prihranke za lastnike plovil. Kakšne bodo cene v barkovljanskem portiču, pa še ni dokončno določeno, vendar bodo po vsej verjetnosti zelo podobne grljanskim.

»Zlasti v Grljanu je še precej posameznikov, ki se ni vključilo v nobeno društvo in ki bo zaradi tega plačalo drage pristojbine,« je še povedal Filipič. »Pričakujemo, da se bodo k nam včlanili v bodoče, ko bomo obnavljali letne koncesije. Seveda pa se bo v bodoče mogoče tudi prepisati iz enega društva v drugo. To povem zlasti za tiste naše prijatelje in simpatizerje, ki so se letos verjetno zaradi slabe informiranosti obrnili drugam.«

O bodočnosti železnic v naši deželi in skupnosti A-J

Predsednik inštituta ISTIEE prof. Matteo Maternini bo jutri ob 18. uri v prostorih tržaškega železniškega muzeja predstavil knjigo Vlaki ob meji - Železnice v Furlaniji-Juljski krajini in delovni skupnosti Alpe-Jadran, ki jo je pred kratkim izdal Večnamenski kulturni center iz Ronk. Sledila bo javna razprava o bodočnosti železnic v naši deželi.

Poleg tehnikov in strokovnjakov ter funkcionarjev državnih železnic bodo sodelovali tudi rektor tržaške univerze Giacomo Borruso, deželni odbornik za promet in prevoze Giovanni Di Benedetto in sen. Lucio Libertini, podpredsednik senatne skupine KPI.

Nevarna dogodivščina štirih mladih turistov

Viharno vreme s silovito burjo, ki je sinoči zajelo Tržaški zaliv, je spravilo v nevarnost življenje štirih mladih turistov (dveh fantov in dveh deklet) iz Salzburga. Četrterica se je podala na morje s katamaranom, ki ga je najela v Tržiču. Prve popoldanske ure so minile brezskrbno, ko pa je proti večeru zapihala burja, so se znašli v hudih težavah, saj jim na noben način ni uspelo ugnati vetra in valov. Okrog 20. ure so razumeli, da morajo klicati na pomoč in izstreliti signalne rakete.

Rdeče plamenice so prvi opazili gasilci s pristaniške postaje, za njimi pa so se podali na morje še reševalci pristaniškega poveljstva, finančnih stražnikov in vlačilec. Prav slednji je na odprtem morju, kakih pet milj od pristanišča, prvi priplul do plovila in ga nato povlekel do obale, od koder so ga v grljanski pristan prepeljali gasilci s svojim čolnom. Premražene in preplašene turiste (jakost morja je bila od 3. do 4. stopnje) so pričakali reševalci RK, vendar Avstrijci so k sreči potrebovali le toplo odejo in čaj.

Hit music vabi drevi ljubitelje lahke glasbe

Tudi na letošnjo prireditev Hit Music, ki si že nekaj let prizadeva, da bi nudila prvo odskočno desko mladim glasbenim ustvarjalcem in pevcem lahke glasbe, ki se niso predstavili širši javnosti, se je prijavilo dobro število nadebudnežev. Drevi bo na Gradu sv. Justa nastopilo namreč kar 24 skupin, kantavtorjev in raznoraznih ansamblov iz vse dežele, ki bodo predstavili izvirne skladbe in besedila.

Nagrada Music maker '90 bo šla najboljši skupini in najboljšemu kantavtorju, posebno nagrado v spomin Yaka De Bonisa (člana skupine Steel Crown, ki je umrl v prometni nesreči pred nekaj leti), pa bodo podelili najboljši skupini heavy metal. Prav tako bodo danes podelili tudi posebno diskografsko nagrado, ki jo producenti podeljujejo skladbi (ali skladbam), za katere menijo, da bi utegnile imeti širši tržni uspeh. Izkupičke večera pa bodo namenili dobrodelnim ustanovam.

Sporočilo Občine Dolina za Drago

Uprava Občine Dolina sporoča, da bo danes zjutraj od 8.30 do 9.30 prekinjena dobava vode za Drago zaradi popravil na vodovodnem omrežju.

Dobra »kaplja« na občinski razstavi vin v Nabrežini

»Mundial« vendarle ni zasvojil vseh, kot bi si lahko predstavljal, kdor je v zadnjih dneh in tednih gledal televizijo, poslušal radio ali bral časopise. Tako je pomislil marsikdo, ki se je v soboto ali v nedeljo zvečer udeležil 29. občinske razstave in pokušnje vin v Nabrežini. Dvorišče ŠD Sokol je namreč bilo polno ljudi, tudi ko sta se v soboto v Bariju merili Italija in Anglija in ko sta v nedeljo v Rimu igrali finale Argentina in Nemčija. Ljudje so mirno pili, jedli, se pogovarjali, poslušali, plesali in počeli pač vse, kar spada na takšno prireditve, ne da bi se prav nič vznemirjali zaradi dogodkov na nogometnih igriščih, ki so jih televiziji in drugi časnikarji in komentatorji neprestano označevali kot zgodovinske...

Devinsko-nabrežinski občinski praznik je torej uspel. Pa ne samo zaradi lepega obiska in zaradi dobre organizacije, ampak tudi in predvsem prav kot vinska razstava. Po splošnih ocenah in še zlasti po oceni strokovne komisije, ki jo je vodil inž. Fantina od Pokrajinskega nadzornišstva za kmetij-

stvo, so namreč razstavljeni vina bila letos res kakovostna in vsekakor boljša kot v prejšnjih letih. Komisija je seveda tudi določila nagrajence. Za bela vina je 1. nagrado dobil Martin Ušaj iz Nabrežine, 2. Boris Škerk iz Praprota, 3. pa Dušan Radović iz Nabrežine. Za teran je 1. nagrado dobil Dušan Radović iz Nabrežine, 2. Josip Terčon iz Cerovej, 3. pa Ida Petelin Škerk iz Praprota, medtem ko sta si posebno nagrado za merlot zaslužila Mirko in Danilo Pahor iz Medje vasi.

Nagrade so zmagovalcem podelili v nedeljo zvečer župan Brezigar ter predstavniki slovenskih denarnih zavodov na Tržaškem, ki so jih tudi prispevali. Nedeljski spored pa se je pričel že prej s koncertom nabrežinske godbe na pihala in z nastopom folklorne skupine iz Pasiana di Prato, medtem ko je po nagrajevanju igral za ples ansambel Lojzeta Furlana. Prijetno in veselo je bilo tudi v soboto, ko sta nastopila godba iz Mariana in ansambel MI iz Kopra.

Na sliki (foto Magajna) nagrajeni vinogradniki in podelitelji nagrad.

Dolinski socialisti so obiskali Bavarsko in taborišče v Dachauu

Sekcija PSI za Občino Dolina je prejšnji teden priredila štiridnevni avtobusni izlet na Bavarsko. Udeleženci izleta so si ogledali značilnosti Münchna in okolice ter bavarske gradove, nato pa so obiskali nacistično koncentracijsko taborišče v Dachauu, kjer so položili venec in se z enominutnim molkom spomnili vseh, ki so tam darovali svoja življenja. V tem kraju trpljenja je bila tudi posneta gornja slika.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Festival operete - Trst

Od 17. do 22. t. m. bo v gledališču Verdi na sporedu Leharjeva opereta DEŽELA SMEHLJAJA v italijanski verziji Maria Nordia. Dirigent Tiziano Severini, v glavnih vlogah nastopajo Daniela Mazucato, Giuseppe Sabbatini, Ugo Maria Morosi in Sabina Macculi. Predprodaja vstopnic se vrši od 9. do 13. ter od 16. do 19. ure pri blagajni gledališča.

Grad sv. Justa
Nocoj ob 21.15: HIT MUSIC '90 - Pregled glasbe za mlade. Prodaja vstopnic pri UTAT.

V petek, 13. t. m., ob 21.15 PREGLED Z OSKARJEM NAGRAJENIH FILMOV 1990.

Prvi bo na sporedu Weirov film L'AT-TIMO FUGGENTE sledili bodo v soboto BATMAN, v nedeljo A SPASSO CON DAISY, v ponedeljek, NATO IL 4 DI LUGLIO, v torek IL MIO PIEDE SINISTRO in v sredo ENRICO V.

koncerti

V Avditoriju Portorož bo 13. t. m., ob 21. uri koncert TEREZE KESVIJE. Predprodaja vstopnic pri Kompassu v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu.

VERDI
Festival opereta - Trst
Jutri, 12. t. m., ob 21. uri bo v Miramarskem parku koncert skupine I SALONISTI. Ponovitev koncerta bo 13. t. m. v gledališču Verdi.

V sredo, 18. t. m., ob 21. uri bo v dvorani tržaškega Lloydja recital tenorista Nikolaja GEDDE ob klavirski spremljavi Natascie Kersevan.

izleti

Bi si rad ogledal lepote Barcelone in Coste Brave? SKD Vigred iz Šempolaja organizira 8-dnevno potovanje od 24. do 31. avgusta za 350.000 lir. Za vpisovanje tel. na št. 200150 (Franka Škrk) od 19. do 21. ure najkasneje do 31. julija.

Slovenska Vincencijeva konferenca obvešča, da je odhod otrok v kolonijo v Comegliansu jutri, 12. t. m. Zberejo naj se v Trstu v Ul. S. Nicolò 31, ob 15.15, v Gorici pred železniško postajo, ob 17. uri. Ker je še nekaj prostih mest, se lahko javite v Trstu, v Ul. S. Nicolò 31 od 16. do 18. ure na tel. št. 68762, po 20.30 na tel. št. 43194 ter v Gorici na tel. št. 530924.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu organizira enotedensko bivanje v dveh izmenah v Domu Mangart v Žabnicah od 8. do 15. septembra in od 15. do 22. septembra. Vključeni so enodnevni in poldnevni izleti. Vpisovanje in informacije do 30. julija na sedežu društva v Trstu, Ul. Cicerone 8/B, tel. 360324.

SPDT prireja v soboto, 14., in nedeljo, 15. t. m., dvodnevni avtomobilski izlet na Polinik in Sonnblick na avstrijskem Koroškem, ki spadata v sklop vrhov Poti prijateljstva. Prijave sprejema ZŠSDI (tel. 767304) in Lojze Abram (tel. 415534), ki izlet tudi vodi. Prireditelj priporoča opremo za hojo po snegu.

čestitke

V petek je na konservatoriju G. Tartini diplomiral iz violine ŠTEFAN IOB. Čestitata mu teti Eda in Elena z družinoma.

KD Lipa čestita JANI MIOT, NATAŠI STOPAR ter VSEM BAZOVŠKIM MATURANTOM za uspešno opravljene mature na višjih šolah.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Marij Čuk

S TREBUHI ZA KRUHI

Režija Jože Babič
PREDSTAVI NA PROSTEM

Ponovitev:
jutri, 12. t. m., ob 21. uri v Mačkoljah - Borov gozdiček.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 11. julija 1990

OLGA

Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 20.54
- Dolžina dneva 15.28 - Luna vzide ob 22.39 in zatone ob 8.54.

Jutri, ČETRTEK, 12. julija 1990

MOHOR

PLIMOVANJE DANES: ob 6.05 najnižja -59 cm, ob 12.53 najvišja 42 cm, ob 18.39 najnižja -15 cm, ob 0.02 najvišja 31 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26 stopinj, zračni tlak 1011,9 mb pada, brezvetrje, vlaga 62-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Luca Pesavento, Elena Volpi, Tolulope Iolawatudimu, Monica Ammendola, Anna Ammendola, Elisa Cricri, Francesco Blado, Jacopo Gobbo.

UMRLI SO: 53-letni Giovanni Dorni, 83-letna Domenica Budicin, 74-letni Daniele Jercog, 62-letna Roma Parenzan, 78-letni Dante Buson, 50-letni Augusto Sain, 58-letni Edoardo Margon, 64-letni Stelio Crozzoli.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 9., do sobote, 14. julija 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

Sekcija KPI občine Dolina organizira TRADICIONALNI FESTIVAL DELA IN UNITA od jutri, 12., do ponedeljka, 16. t. m., v športnem centru v Dolini. Program: v četrtek in petek ples z narodnozabavnim ansamblom KRT iz Kamnika, v soboto, nedeljo in ponedeljek pa z ansamblom POMLAD. V nedeljo ob 19. uri koncert "Filarmonice" od Korošcev, ob 20. uri nastop gojencev plesne šole KD France Prešeren iz Boljunca, ob 20.30 govor. Pokrit prostor s pet sto sedeži. Poskrbljeno za pijačo in jedajo.

SZ Gaja nadaljuje s ŠPORTOM IN ZABAVO danes in jutri. Oba večera ples z ansamblom Zodiaco.

razstave

V fojerju Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10, je na ogled razstava DRAGA DRUŠKOVIČA.

V repenski Kraški galeriji je do 27. t. m. na ogled razstava slikarke ZORE KOREN ŠKERK.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 je na ogled do 15. julija razstava slikarja Dina PREDONZANJA.

V galeriji Palazzo Costanzi je na ogled razstava del Umberta VERUDE in sicer iz kolekcije STAVROPULOS iz mestnih umetnostnih muzejev. Razstava bo trajala do 15. julija in bo dostopna občinstvu od 10. do 13. ter od 17. do 20. ure v delovnih dneh, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito - je na ogled razstava ruskega slikarja Erteja.

Na sedežu letovišcarske ustanove v Sesljanu je na ogled razstava »Železnice od Jadrana do Donave - Razglednice iz zgodovinskega arhiva Daria Pettitrossa«.

Razstava, katero je pripravila Letovišcarska ustanova v sodelovanju z železniškim muzejem iz Trsta bo na ogled do 14. julija ob delavnikih od 9. do 13. in od 17. do 19. ure.

Na sedežu letovišcarske ustanove v Miljah je do 21. t. m. na ogled razstava slikarke SILVIJE OSOJNIK.

V Pilonovi galeriji, Prešernova ul. 3 - Ajdovščina razstavlja do 15. julija Patrizia Devidé in Ani Tretjak. Urnik: vsak dan, razen ob ponedeljkih od 9. do 12. ure ter od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 15. do 19. ure.

SIMONA SLOKAR

je v nedeljo, 8. t. m., z odliko diplomirala iz violončela. Ona sicer nič ne pove, a tu se vseeno vse izve.

Prisrčno ji čestita armada vseh, ki jo imajo radi.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

SATIRIČNI POLETNI KABARET

BANANA HAWAII

Ali kako sta BORIS KOBAL in SERGEJ VERČ sklenila zapustiti svoj rodni kraj in se za vedno naselila na Havaiie med opice, palme, banane in ... bananovke.

Danes, 11. t. m., ob 21. uri - na Opčinah - Prosvetni dom (v primeru slabega vremena bo predstava v dvorani)

V petek, 13. t. m., ob 21. uri v Križu — Ljudski dom

V soboto, 14. t. m., ob 21. uri v Barkovljah — na igrišču kulturnega društva

V nedeljo, 15. t. m., ob 21. uri v Zgoniku - na trgu

kino

ARISTON - 21.30 Santa Sagre, r. Jodorowski.

EXCELSIOR - Zaprt.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 22.00

Glory - Uomini di gloria, r. Edward

Zwick, i. Matthew Broderick.

NAZIONALE I - 16.15, 22.30 Non aprite quel cancello 2.

NAZIONALE II - 17.30, 22.30 Non è stata una vacanza, è stata una guerra, kom., i. Dan Aykroyd, John Candy.

NAZIONALE III - 16.10, 22.30 Night game partita con la morte, □

NAZIONALE IV - 17.00, 22.30 Tre donne, il sesso e Platone, □□

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Senti chi parla, i. John Travolta.

MIGNON - Zaprt.

LJUDSKI VRT - 21.15 La scuola di mostri.

EDEN - 15.30, 22.00 Scontri bestiali del 3.o tipo, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Always, r. Steven Spielberg, i. R. Dreyfuss, M. Hunter.

LUMIERE - 20.00, 22.15 Rosalie va a far la spesa.ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 La signora e il marinaio, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □

- 18. letom □□

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1203,800	1190.—
Nemška marka	732,780	727.—
Francoski frank	218,380	215.—
Holandski florint ...	650,310	645.—
Belgijski frank	35,619	35.—
Funt šterling	2185,860	2130.—
Irski šterling	1966,000	1930.—
Danska krona	192,540	189.—
Grška dragma	7,487	7.—
Kanadski dolar	1040,000	1000.—

PRAZNIK TISKA IN ŠPORTA V TREBČAH

pri nogometnem igrišču
od 13. do 23. julija

Program: turnir v malem nogometu
Vsak večer ples z ansamblom HAPPY DAY.

Vabljeni!

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bodo do 15. septembra uradi odprti za stranke s sledečim urnikom: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 16. do 18. ure.

mali oglasi

OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Mi-

lič.

OSMICO je odprl Alfonz Guštin na Colu št. 12.

OSMICO je odprl Ladi Rebula (Bajta).

OSMICA je odprta - Zajčja farma v Rep-

niču.

VINSKE BRATCE vabi na osmico Stan-

ko Gruden v Samatorco. Toči belo in

črno vino ter reže domač pršut.

PRODAM 15 hl hrastov plavnik in 10 hl

akacijev plavnik s pokrovom. Tel.

(0481) 21517.

PO ZELO UGODNI CENI prodam fiat

uno Sting, 77.000 km, pet prestav, let-

nik 1987. Tel. 229540 od 12. do 13. ure.

V POLETNIH mesecih oddam na Krasu

sobi starejšim osebam ali družini. Tel.

327208 ali 200156.

UREJEVANJE in načrtovanje vrtov: v

tem času zelo ugodne cene v sejanju

trave, nego živih mej, košnja ter obde-

lavo zelenih preprog. Analize zemljišč

brezplačno. Žnidertič - Števerjan (GO),

tel. (0481) 884161 ob večernih urah.

ČUDOVITEGA mucka podarim ljubite-

lju živali. Tel. 212119.

PEDIKERKA KLAVDIJA, Ul. sv. Frančiška

11 obvešča svoje cenjene stranke,

da je njena nova telefonska številka

370436.

ZARADI boleznih prodam na Pokritem

trgu prostor za prodajo cvetja in ras-

tlin. Tel. v večernih urah na št. 381006.

OSEBNI RAČUNALNIK ATARI 1040 z

monitorjem in trdi disk za računalnik

Macintosh prodam. Tel. 302748 v ve-

černih urah.

prispevki

V spomin na drago prijateljico Pino

Perhaučevo daruje Marija Trampuž

10.000 lir za SPDT.

V spomin na Slavka Gustina darujejo

žena Albina in hčeri Ines in Nives

100.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-

Kontovel.

V spomin na preminule starše prijate-

ljev Elde, Vide in Darja darujeta Nora in

Miriano 200.000 lir za malega Julija Vi-

dalijsa.

Karmelo in Silva Sedmak darujeta

50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Udeleženci izleta v Celovec darujejo

100.000 lir za Zadrugo Ban.

V počastitev spomina Slave in Franca

Košute darujeta Iva in Vladimir Ščuka

20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Danice Košute

darujeta Rožina in Irma Tence 20.000 lir

za vzdrževanje Ljudskega doma v Križu.

Ob priliki rojstnega dne (5. 7.) drage

none Marije Regent vd. Gerlanc daruje

vnukinja Sonja 25.000 lir za Sklad Mitja

Čuk.

V spomin na Ernesto Jagodic in na

Slavo in Franca Košuto darujeta Dana in

Boris Možina 50.000 lir za Dekliški zbor

Glasbene matice.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE	TRŽAŠKA KREDITNA BANKA	Tel.: Sedez 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611
-----------------------------	------------------------	---

DOLINA 445 (Trst)
Tel. (040) 22

Zanimiv pregled filmov na festivalu v Bergamu

Iz filma Tulitikkutehtaan Tyttö ali Dekle iz tovarne vžigalic (Finska-Švedska 1989) mladega režiserja Akija Kaurismäkija

V nedeljo se je v Bergamu začel osmi Bergamo Film Meeting, ki iz leta v leto doživlja večji uspeh in večje priznanje tako s strani kritikov kot s strani občinstva. Njegova največja zasluga je verjetno prav ta, da vsako leto predstavi vrsto novosti, ki uspejo nato v sezoni prodrati v kinematografe d'essai.

V tekmovalnem sporedu, za katerega komisija podeljuje zlato, srebrno in bronasto nagrado »rosa camuna«, bodo prisotne novitete, posebne pozornosti pa bodo deležni (kot že v preteklih letih) mladi madžarski avtorji (Árpád Sopsits, András Monory), nova sovjetska kinematografija (Karen Šachanazarov, Aleksandr Rogoškin), z Vzhoda prihaja tudi Bolgar Nikolai Volev. Seveda so tu še drugi avtorji, med katerimi Francoz Luc Moullet, Belgijca Henri Xhonneux in Roland Topor, Kanadčan Allan King, Irec Thaddeus O'Sullivan, Turk Basar Sabuncu, Američan Michael Romer in za zaključek Španec Felipe Vega.

Vsakoletna retrospektiva je posvečena producerski hiši Hammer, ki je v 50. in 60. letih spodbudila modo srhljivk in grozljivk, da se je celo uveljavil »slog Hammer«. Kot so v preteklih letih doživeli posebno predstavitev Daniel Schmid, György Szomias, José Luis García Sanches, Goran Paskaljević in drugi avtorji, tako bo letos deležen posebne pozornosti predstavnik mladega finskega filma Aki Kaurismäki s svojimi deli. Poseben ključ bo posvečen celotnemu opusu (10 filmov v 30 letih) Monteja Hellmana. Preglede in cikluse dopolnjuje srečanje na temo *Gibanje abstraktnih oblik od zgodovinske avantgarde do danes*.

Zdi se, da bo edina neprijetna novost letos ta, da bodo projekcije potekale več dvoranah in da si prisotni ne bodo mogli ogledati vseh filmov v isti dvorani in torej enako udobno kot v preteklih letih, kar pa ne zmanjšuje teže in ugleda tega mladega, a prijetnega filmskega festivala.

Val navdušenja za Renata Zera se še ni poleg

Čeprav bo v kratkem slavil štirideseti rojstni dan, se navdušenje oboževalcev in predvsem oboževalk Renata Zera ni razblinilo, kot se včasih zgodi pevcem, ki so idoli najstnic. Morda se je spremenila le oblika tega navdušenja. Zeranija je pred leti žela svoje žrtve skoraj izključno med generacijo najstnikov, ki so drveli na koncerte svojega ljubljence, se nato trli pred odrom in se prepuščali pravi zeronosti. Bolezen je povzročala težke glavobole staršem, ki niso razumeli navdušenja, pa tudi niso bili kos norosti svojih otrok.

Zdi se, da je to preteklost, čeprav ima Zera še nekaj adutov v rokavu. Dovolj je da stopi k mikrofonu, kot je to storil v ponedeljek v Lidu di Camaiore, pa se zeranija spet pojavi. Kljub temu se je marsikaj spremenilo: skoraj 1500 bivših najstnikov, ki še vedno spadajo med najzvestejše, je karseda urejeno zasedlo oštevilčene fotelje v parterju in umirjeno sledilo koncertu. Njihova srednja starost je bila seveda precej višja in morda prav zaradi tega ni bilo gneče pred odrom. Med njimi je, resnici na ljubo, bilo tudi nekaj bivših staršev, ki jih je medtem Zera uspel očarati. Zrelejši Zera se je tudi odpovedal ekstravagančnim oblekam in izbrani scenografiji. Na belem stopnišču ob odru je sedelo le enajst članov orkestra. Zanimiv pa je predvsem podatek, da je to zadnja sezona Zera - pevca, ker se pravkar začelja njegova kariera managerja, kot je oznanil na koncu triurne koncerta, ko je povabil svoje privržence v Bussoladomani, kjer bo umetniški vodja.

Seveda je Zera še vedno »odrsko žival«: koncert se je začel z običajno uro zamude, gledalce je z izbranim sporedom štirindvajsetih popevk tako navdušil, da so na koncu le pozabili na svoja leta in so reditelji imeli polne roke dela. Najspretnjšim najstnicam (tudi teh je bilo nekaj) je celo uspelo, da so splezale na oder, a bil je to osamljen primer. Zrelost terja pač svoj davek!

ženska in njena stvarnost

breda pahor

O nadzirani prostituciji

Strah ima velike oči in spomini so večkrat lepši od tega, kar je resnično bilo: stari resnici nedvomno še vedno držita in zato so tudi z njuno pomočjo skušali razložiti precej razširjeno italijansko »domotožje« po nekdanjih »zaprtih hišah«. Teza, da bi bilo veliko bolje, ko bi »prodajo erosa« teritorialno zamejili, ni nova, saj je socialdemokratski parlamentarec Antonio Bruno že pred dvema letoma predstavil osnutek, s katerim bi »ustrezno spremenili« slovit zakon sen. Merlin. K njegovim stališčem, o katerem bomo morda odločali z referendumom (Bruno je namreč vložil prošnjo na Kasacijsko sodišče za razveljavitev zakona Merlin) se zadnje čase iz raznih vzgibov približuje vse več oseb v Italiji in drugod po Evropi.

Teza o ponovnem odpiranju javnih hiš dobiva nove privržence tudi iz strahu pred neustavljivim pohodom aida. Precej razširjeno je namreč mnenje, da prenašajo okužbo prostitutke, ki brez kontrole (v tem primeru je mišljena predvsem zdravstvena) opravljajo »najstarejšo obrt na svetu«. Drugi tabor zagovornikov nekdanjih »lepo urejenih bordelov«, ki jih je z zakonom ukinila bojovita socialistična senatorka Merlin septembra 1958, pripada nostalgikom. V njihovem imenu se je za tednik Espresso spustil v obujanje lepih starih časov znani režiser Federico Fellini. Ob opevanju ozračja, ki je vladalo v nekdanjih javnih hišah, se je zavzel za sodobnejšo varianto takšnih centrov. Tokrat naj bi zadevo vzeli v roke umetniki, ki naj bi v sodelovanju z zdravniki vodili center kot nekakšen »pisani vrtiljak«.

Ne glede na to, kakšnega obsega in kako urejeni naj bi bili novi eros centri, pa je več kot polovica Italijanov mnenja, da bi bilo treba spet vzpostaviti sistem zaprtih hiš. S pomočjo specializirane tržaške družbe za telefonske raziskave javnega mnenja SWG je o tem spraševal tednik Espresso, ki je seveda objavil rezultate. Odločna polovica (56,2%) se je izrekla za odprtje nekdanjih »zaprtih hiš«.

nad 40 odstotkov vprašancev je odločno za to varianto, nadaljnih skoraj 15 odstotkov podpira to idejo. Precej razumljivo je, da so bili med anketiranimi še zlasti moški za predlog poslanca Bruna (61,3%), vendar je večino (51,5%) dobil tudi med ženskami.

Proti hipotezi, da bi žensko prostitucijo teritorialno omejili, se je v anketi SWG izreklo 23% vprašanih, medtem ko je bilo neodločenih približno 8 odstotkov. Navedeni podatki precej zgovorno kažejo, da Italijane prostitucija, ki je vsem na oči, moti in da se tudi bojijo nekaterih možnih posledic. Očitno pa je, in v tem soglašajo tudi profesionalne prostitutke in opazovalci tega pojava, da povprečni državljan v bistvu ne pozna sodobnih poti, ki jih je ubral ta prastari posel.

V prvi vrsti, pravijo, se obrt praviloma ne odvija več po cesti, saj organizacijske in kontaktne vezi potekajo po telefonih, faksih in podobnem. Zato visoko profesionalna prostitucija ni na očeh javnosti in z zdravstvenega vidika ne predstavlja posebne nevarnosti, ker so iz precej razumljivih razlogov »profesionalke« zelo previdne.

Z vidika prenašanja aida pa je veliko nevarnejša prostitucija narkomank, ki je v porastu. Vse bolj znanstvena pa je moška prostitucija, o kateri v teh predlogih ni sledu. Istočasno je vse bolj zastrašujoče obolenje žensk za aidsom, ki so v Italiji z 21 odstotki na število obolelih dosegle nezavidljivi primat.

Zagovorniki zakona Merlin, ki je bil v prvi vrsti naperjen proti izkoriščanju zaradi prostitucije in se je glede tega nanašal na resolucijo OZN iz leta 1948, pravijo, da je tudi v tokratni polemiki verjetno analiza položaja (predvsem glede razširjenosti aida) pravilna, predlagano zdravljenje pa je hujše od bolezni, oziroma je niti ne bi načelo. Pomembni vlogi je italijansko javno mnenje tudi tokrat zapalo opevanju preteklosti in hipokriziji, v kateri je ovilo sklop neljubih pojavov.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

- 9.00 Daniel Barenboim izvaja Beethovneve Sonate za klavir
- 9.30 Nad.: Santa Barbara
- 10.15 Film: Lo sceicco rosso (pust., It. 1962, r. Fernando Cerchio, i. Channing Pollock)
- 11.55 Vreme in kratke vesti
- 12.05 Nan.: Mia sorella Sam
- 12.30 Dok.: Juha in lešniki
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Variete: Ciao fortuna
- 14.15 Film: Non mangiate le margherite (kom., ZDA 1960, r. C. Walters, i. Doris Day)
- 16.05 Mladinska oddaja: Big!
- 17.05 Nad.: Bratje Karamazovi
- 18.20 Iz parlamenta
- 18.25 Glasbena oddaja
- 18.45 Nad.: Santa Barbara
- 19.40 Almanah in vreme
- 20.00 Dnevnik
- 20.40 Film: Desperado (western, ZDA 1987, r. Virgil W. Vogel, i. Alex McArthur, David Warner)
- 22.20 Dnevnik
- 22.30 Šport v sredo: atletika (iz Barija), SP v sabljanju (iz Lyona)
- 24.00 Dnevnik in vreme
- 0.15 Rubrika opolnoči

CANALE 5

- 8.30 Nanizanke: Simon Templar, 9.15 Vegas, 10.00 Mannix
- 10.45 Aktualno: Forum
- 11.30 Kviza: Doppio slalom, 12.00 O.K. Il prezzo è giusto
- 13.00 Superclassifica Show Story
- 14.00 Film: Dramma nello specchio (dram., ZDA 1950, r. Richard Fleischer, i. Orson Welles, Juliette Gréco)
- 15.45 Nan.: I Campbell, 16.15 Un dottore per tutti, 16.45 Marcus Welby M.D., 17.45 Diamonds, 18.45 Top Secret - Morte improvvisa
- 19.50 Kviz: Quel motivetto...
- 20.30 TV film: Conquistèrò Manhattan (Richards Michaels-Douglas Hickox, i. Valerie Bertinelli, Barry Bostwick, Jane Kaczmarek, 1. del)
- 23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
- 0.55 Film: Nel buio del terrore (dram., It. 1971, r. Antonio Nieves Conde, i. Marisa Mell)

RAI 2

- 9.00 Nanizanka: Lassie, nato risanke in zanimivosti
- 10.00 Dokumentarec: Occhio sul mondo - Pot svile (10. del)
- 11.00 Nadaljevanki: La quinta stagione, 11.55 Capitol Dnevnik
- 13.45 Nadaljevanka: Beautiful
- 14.30 Nan.: Saranno famosi
- 15.15 Variete: Ghibli
- 16.15 Nan.: Mr. Belvedere
- 16.45 Film: Brevi amori a Palma di Majorca (kom., It.-Sp. 1959, r. G. Bianchi, i. Alberto Sordi)
- 18.25 Iz parlamenta in športne vesti
- 18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco
- 19.45 Dnevnik in šport
- 20.30 TV film: Padiglioni lontani (i. Ben Cross, Amy Irving, 1. del)
- 22.05 Glasbena oddaja: Il nuovo Cantagiro, vmes (23.00) dnevnik
- 24.00 Dnevnik, vreme in horoskop
- 0.15 Film: La ragazza del peccato (dram., Fr. 1957, r. Claude Autand-Lara, i. Jean Gabin, Brigitte Bardot)

RETE 4

- 8.30 Nanizanka: Bonanza
- 9.30 Film: Il canto della vita (dram., It. 1945, r. Carmine Gallone, i. Alida Valli, Carlo Ninchi)
- 11.00 Nadaljevanki: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
- 12.00 Nanizanka: Lou Grant - La setta
- 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
- 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Falcon crest, 15.35 Veronica, il volto dell'amore, 16.30 Amandoti, 17.35 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini
- 19.00 Danielin horoskop
- 19.05 Nanizanka: General Hospital
- 19.35 Nad.: Febbre d'amore
- 20.30 Film: I due nemici (kom., It. 1961, r. Guy Hamilton, i. David Niven, Alberto Sordi)
- 22.35 Film: Distruggete Frankenstein (srh., VB 1969, r. Terence Fisher, i. Peter Cushing)
- 0.25 Horoskop (pon.)
- 0.35 Nanizanki: Cannon, 1.35 Barnaby Jones

RAI 3

- 11.50 Košarka: Italija-Jugoslavija (povzetki)12.30 Variete: L'estate di Magazine 3
- 13.00 Tour de France
- 14.00 Deželne vesti
- 14.10 Film: Sherlock Holmes e la perla della morte (krim., ZDA 1944, r. Roy William Neil, i. Basil Rathbone, Nigel Bruce)
- 15.15 Kolesarstvo: Tour De France
- 17.00 Skoki v vodo (iz Bocna)
- 18.45 Športna rubrika: Derby
- 18.55 Vreme in dnevnik
- 19.30 Deželne vesti
- 19.45 Kolesarstvo: La Ruota d'oro
- 20.00 Aktualnosti: Bambini - Il mondo di oggi visto dagli adulti di domani (ured. Sergio Vazania in Paola Masini)
- 20.30 Film: Madame Sans-gene (kom., It. 1961, r. Christian-Jaque, i. Sofia Loren)
- 22.15 Dnevnik - nocoj
- 22.20 Nadaljevanka: Heimat (3. del)
- 23.20 Nočni dnevnik
- 23.50 Dok. oddaja: Il favoloso Actors Studio

ITALIA 1

- 8.30 Nanizanke: Superman, 9.00 Ralph Supermaxi-roe, 10.00 Boomer, cane intelligente, 10.30 Skip-ppy il canguro, 11.00 Rin Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.00 La famiglia Adams, 12.30 Appuntamento in tre, 13.00 Tre cuori in affitto, 13.30 Benson, 14.00 Giorni d'estate
- 14.15 DeeJay Beach in Ibiza
- 15.00 Nanizanke: I forti di Forte coraggio, 15.30 Mork & Mondy, 16.00 Licia dolce Licia, nato risanke
- 18.00 Nanizanke: Batman, 18.30 Supercopier, 19.30 La famiglia Brady
- 20.00 Risanke
- 20.30 Film: Cercasi Susan disperatamente (kom., ZDA 1985, r. Susan Seidelman, i. Rosanna Arquette, Madonna)
- 22.30 Aktualno: Il ciclone Madonna
- 22.45 Nanizanki: I Robinson, 23.15 Cin Cin
- 23.50 Rubrika: Ai confini dello sport
- 0.20 Šport: catch in boks
- 1.50 Nanizanka: Benson

TV Ljubljana 1

- 8.50 Video strani
- 9.00 Spored za otroke in mlade: Medvedov Gornjavček, 9.15 Pamet je boljša kot žamet
- 9.20 Mozaik. TV drama Koncert (pon.), 10.50 nadaljevanka Oče bom (pon. 5. dela)
- 11.40 Video strani
- 15.45 Video strani
- 15.55 Poletna noč (pon.)a
- 18.00 Dnevnik in poslovne informacije
- 18.10 Dokumentarca: Po sledeh napredka, 18.30 Metafora in smrt
- 18.40 Spored za otroke in mlade: nadaljevanka Moja družina in ostale živali (2. del)
- 19.15 Risanke in TV okno
- 19.30 Dnevnik in vreme
- 20.05 Film: Izdelovalci Švicarjev (dram., Švic. 1978, r. Rolf Lyssy, i. Walo Ludond, Emil Steinberger)
- 21.55 Dnevnik in vreme
- 22.20 Poletna noč, vmes nanizanka Mati in sin, nadaljevanka Mortimerjev okoliš (1. del) in dok.
- 23.50 Zločini stoletja
- 0.25 Video strani

ODEON

- 9.30 Nanizanka: Arthur, re dei britanni
- 12.15 Rubrika: Ciao Italia
- 13.00 Risanke
- 15.00 Nadaljevanke: Rosa selvaggia, 16.00 Colorina, 17.00 Avenida Paulista
- 18.00 Benny Hill Show
- 18.30 Nanizanka: Quattro donne in carriera
- 19.00 Rubrika: Ciao Italia
- 19.30 Risanke
- 20.00 Benny Hill Show
- 20.30 Film: Coriolano, eroe senza patria (zgod., It. 1964, r. Giorgio Ferroni, i. Gordon Scott)
- 22.30 Film: Il ribelle (dram., ZDA 1944, r. Clifford Odets, i. Cary Grant)
- 0.30 Aktualno: Chic (pon.)
- 1.00 Rubrika: Ciao Italia

TMC

- 12.00 Risanke: Snack
- 12.30 Nan.: Il calabrone verde
- 13.00 Športne vesti in dnevnik
- 13.45 Nad.: Il grigio e il blu
- 15.00 Film: Furia d'amare (dram., ZDA 1958, r. Art Napoleon, i. Dorothy Malone)

TV Koper

- 13.45 Nogomet: angleško prvenstvo, Manchester-Arsenal (pon.)
- 15.30 Tenis: odprto prvenstvo ZDA '89 (pon.)
- 19.00 Odprta meja
- 19.30 TVD Stičiče
- 20.00 Rubrika: Sportime
- 20.30 Košarka: prvenstvo NBA (pon.)
- 22.30 TVD Novice
- 22.45 Kolesarstvo: Tour de France (posebna oddaja o etapi)
- 23.00 Tednik o motokrosu: Supercross
- 24.00 Nogomet: argentinsko prvenstvo River Plate-Racing Club (pon.)

TV Ljubljana 2

- 17.00 Satelitski prenos
- 19.00 Dokumentarec: Iz tujih kuhinj - Švedska
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Nogomet: Italija-Jugoslavija (prijateljsko srečanje)
- 21.30 Poročila
- 21.40 Dubrovniške poletne igre: koncert Zagrebške filharmonije (Bruckner)
- 23.15 Svet poroča

TELEFRIULI

- 12.00 Risanke
- 12.30 Rubrika: Voglia d'estate
- 13.00 Nanizanke: L'albero delle mele, 15.00 I giorni di Bryan, 16.00 Police News Risanke
- 17.00 Nan.: L'albero delle mele, 19.00 After Mash
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Rubrika: Voglia d'estate
- 20.30 Okrogla miza
- 21.30 Nanizanka: Hagen
- 22.30 Nočne vesti
- 23.00 Nan.: I giorni di Bryan, 24.00 After Mash
- 1.10 Vesti: News

TELE 4

- (Se povezuje s sporedi Italia 1)
- Lastne oddaje:
- 19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolebarček; 8.00 Deželna kronika; 8.10 V Evropo in nazaj; 8.40 Revival; 9.10 Nadaljevanka: Jurij Kozjak, slovenski janičar (Josip Jurčič, 2. del); 9.30 Instrumentalni solisti; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Južnoameriška folklorja; 12.00 Intervju; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Naši zbori: MPZ Vasilij Mirk s Proseka in Kontovela; 13.20 Melodije; 13.40 Oblaki so rudeči; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Svet Boga, Bog sveta; 16.50 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Antonina Dvoraka; 18.00 Med zemljo in sanjami; 18.25 Znani ansambli; 19.20 Zaključek sporedov.

LJUBLJANA

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Počitnice; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glasba; 9.35 Turistični napotki; 10.05 Posebna oddaja; 11.05 S poti po domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 13.38 Do 14.00; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Koncert; 22.25 Z našimi interpreti; 21.05 Knjižni trg; 21.30 Iz operne literature; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturmo.

RADIO KOPER

(slovenski program)

- 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis: napovedi in komentarji; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.15 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER

(italijanski program)

- 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Voden govorno-glasbeni program; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.40 Družinsko veselje: ideje, recepti in nasveti za gospodinje; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke poslušalcev v živo in glasba; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasbeno popoldne; 19.00 Puzzle; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

- 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 17.00 Klepet ob glasbi; 18.00 Zmerek s psihologom; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst, nato Nočna glasba.

Bliže dokončni ločitvi med KD in PSI?

Kamen spotike še vedno Pokrajina Možnost drugačne koalicije v Gorici

V političnem dogajanju na Goriškem se zdi, da je trenutno na potezi krščanska demokracija in da so se socialisti znašli v precej neugodnem položaju. V ponedeljek zvečer je zasedalo pokrajinsko vodstvo krščanske demokracije ter glede razrešitve odnosov s socialisti zavzelo dokaj jasno in odločno stališče. Po eni strani KD potrjuje veljavnost dosedanje petstranske koalicije, po drugi strani pa za držanje socialistov na seji pokrajinskega sveta 2. julija ocenjuje kot jasen izraz volje, da ta stranka prekine z dosedanjim zavezništvom. Krščanska demokracija nadalje pozitivno ocenjuje podobnost v stališčih, ki so jih izrekli predstavniki PRI, SSK in PSDI glede nadaljevanja dosedanjega zavezništva in opozarja na potrebo po čimprejšnji obnovitvi dejavnosti krajevnih ustanov na Goriškem.

Posredno je to razumeti kot sporočilo PSI, da ob vztrajanju na dosedanjih stališčih, na občini v Gorici lahko oblikujejo koalicijo tudi brez socialistov. Tako ali drugače, v četrtek, 19. julija, je bil sklican v začetku maja izvoljeni občinski svet v Gorici. Dnevni

red predvideva umestitev svetovalcev ter volitve župana in odbora.

Čez teden dni bo torej že bolj jasno, kakšna uprava se napoveduje za Gorico.

Na očitke in napade s strani KD, zlasti pa še deželnega odbornika Brancatija, ki jih je objavil tukajšnji italijanski dnevnik, so včeraj socialisti odgovorili s daljšim tiskovnim sporočilom, kjer ne manjka obtožb in očitkov, zlasti glede sodelovanja KD v atipičnih koalicijah s KPI, nadalje glede monopolizacije oblasti itd.

Tiskovno sporočilo se zaključuje z nekoliko drugačno, lahko bi rekli spravljlivo noto, da se PSI odpoveduje nadaljnim polemikam, ki ne vodijo nikamor, razen v popolno mrtvilo na politično-upravnem področju.

Polemike pa se po vsej verjetnosti ne bodo tako kmalu umirile, kajti ta teden bo odločilen glede sestave zavezništva v Gradišču in tudi Krminu. V Gradišču je bilo v ponedeljek srečanje med KD in KPI, kjer so zabeležili znaten napredek. Pogajanja bi se utegnili zaključiti, kot je slišati v dobro obveščenih krogih, že ta teden.

Levičarske koalicije med KPI, PSI in zelenimi, menda ni mogoče uresničiti, ker zeleni nočejo sodelovati s socialisti. Dva predstavnika zelenih v občinskem svetu sta jeziček na tehtnici in zato ju bodo po vsej verjetnosti vključili v atipično koalicijo KD-KPI-Zeleni.

V Krminu se bo občinski svet predvidoma sestal v četrtek, 19. t. m. Bil je dosežen načelni dogovor o oblikovanju koalicije med KD in PSI, vendar ostaja še marsikaj nedorečenega.

Tako glede programa, kakor glede porazdelitve mest v odboru.

Posledice možne dokončne ločitve med PSI in KD pa se bodo menda čutile tudi na drugem koncu pokrajine, čeprav je bilo zadnje dni slišati, z različnih strani, zagotovila, da obstoj že delujočih uprav ni vprašljiv.

Ena od možnih posledic je, da bi demokristjani v Tržiču zahtevali zase mesto župana. Sedanji župan pripada socialistični stranki.

Ob tako zapletenem položaju si predstavniki političnih strank na Goriškem letos, kot kaže, ne bodo mogli privoščiti niti dopusta.

Od danes do petka na Goriškem Gostovanje SSG: S trebuhu za kruhi

Nasmejati se ob lastnih napakah pravijo, da je znak zrelosti nekega okolja in njegove družbe. Koliko smo zreli Slovenci na Goriškem, bomo pokazali v teh dneh, ko se nam obeta vrsta večerov, na katerih bodo razgrnjene naše napake, težave in marsikaj drugega.

Slovensko stalno gledališče iz Trsta je namreč sinoči z napovedano predstavo v Sovodnjah začelo štiridnevno gostovanje po naših krajih s Čukovo komedijo *S trebuhu za kruhi*. Obenem bo jutri zvečer na goriškem gradu kabaretni večer, poletni Pajk's show, ki je doslej vedno izkazal »posebno« pozornost goriški stvarnosti in njenim voditeljem. Že po naslovu večera se nam obeta marsikaj zanimivega.

Komedija Marija Čuka *S trebuhu za kruhi* je v bistvu priredba njegove prve, uspešne predstave *Lepo je v naši domovini biti*, ki je tudi na Goriškem žela veliko odobravanje.

S trebuhu za kruhi v bistvu obravnava isto tematiko, seveda popoprano z novostmi, ki prihajajo iz Slovenije, s pluralističnimi težnjami pri nas ter z

maršičem drugim, kar sodi v naš vsakdan.

V igri, ki jo je režiral Jože Babič, nastopajo Adrian Rustja, Livij Bogatec, Miranda Caharija, Maja Blagovič, Bogdana Bratuž, Franko Korošec, Irena Zubalič, Alojz Milič, Anton Petje, Silvij Kobal, Tone Gogala, Stojan Čolja in Vladimir Jurc.

Prva predstava je bila napovedana sinoči, v Sovodnjah. Danes zvečer (ob 21.00) pa bo predstava v Doberdobu in sicer v občinskem parku. Goriško turnejo bodo tržaški gledališčniki nadaljevali jutri zvečer v Podgori (pred sedežem društva Andrej Paglavac) in jo zaključili v petek, ko se bodo v Števerjanu predstavili na dvorišču pred osnovno šolo.

koncerti

Danes ob 21.30 v palači Torriani v Gradišču, »Carmina burana« koncert srednjeveških pesmi v izvedbi skupine Dramsam. Koncert sodi v okvir ciklusa starodavne glasbe, ki poteka od 9. do 17. julija v raznih krajih na Goriškem. Vstopnine ne bo.

Oljnat madež povzročil težave v Ul. Aquileia

V trčenju med tovornjakom in avtomobilom v Zagraju na ozkem cestnem odseku nedaleč ob lokala »Fiocco d'oro« se je včeraj okrog 12.45 ponesrečil 20-letni Luca Visintin iz Zagraja, Ul. Piantella 8. Vzroke in okoliščine nesreče še ugotavljajo karabinjerji postaje v Gradišču. Visintina so po nesreči prepeljali v goriško splošno bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili globoko rano na desni rami in udarec v prsni koš z zlomom rebra. Sprejeli so ga na dzarvljenje s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Kar nekaj lažjih trčenj se je včeraj popoldne pripetilo pri podvozu v Ul. Aquileia v Gorici zaradi oljnatega madeža na asfaltu. Na srečo ni bil nihče ranjen, tudi škoda na vozilih ni prevelika. Po vsej verjetnosti je olje izgubil kak tovornjak. Mnogi vozniki, ki so okrog 15. ure peljali skozi dokaj prometno vozlišče so se znašli v težavah: nekaj vozil se je ob dotiku zavor obrnilo, prišlo je tudi do nekaj lažjih trčenj. Kmalu so mimoidoči obvestili mestne redarje, ki so nato urejali promet, gasilci pa so v skoraj polgurni deli sprali cestišče in z uporabo kemičnih snovi ponovno usposobili cesto za varno vožnjo.

Nocoj prvi nastopi zborov na natečaju Seghizzi

Nocoj se bodo v deželnem avditoriju v Ul. Roma začeli prvi pevski nastopi v okviru letošnjega 29. mednarodnega natečaja v zborovskem petju C. A. Seghizzi. Na natečaju sodelujejo letos zbori iz desetih držav, z dokaj številnim zastopstvom vzhodne Evrope: nastopili bodo pevci in Bolgarije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Poljske, Romunije, Sovjetske zveze (Litva in Rusija) ter Švedske. Nocoj bodo nastopale vokalne skupine, v naslednjih dneh do sobote pa se bodo zvrstili nastopi zborov, ki sodelujejo v drugih tekmovalnih skupinah: jutri bodo nastopi v polifoniji (ob 15.30 moški oz. ženski zbori, ob 20.30 mešani), v petek dopoldne in popoldne pa bodo nastopi II. sekcije iz polifonije, pri kateri morajo zbori predstaviti zaokrožen program skladb. V petek ob 20.30 bo nagrajevanje z nastopi najboljših v vseh skupinah polifonskega petja. Sobota bo namenjena folklornemu petju: dopoldne in popoldne bodo tekmovalni nastopi, zvečer pa nagrajevanje zmagovalcev.

V pričakovanju začetka pevskih nastopov se danes v konferenčni dvorani Expomego zaključuje 21. mednarodni posvet na temo Pedagogija in

didaktika instrumentov pri osnovi glasbeni vzgoji. Slušatelji, ki so pretežno prišli iz naše dežele in drugih krajev Italije ter Slovenije, so včeraj lahko poslušali tri poročila na specifične teme v okviru obravnavane tematike. Michel Imberty iz Pariza je govoril o nastanku in organizaciji prvih oblik vokalnega izražanja pri otroku, Jonathan Stephens iz Aberdene o specifikah poučevanja glasbenih instrumentov v obvezni šoli, Luisa Di Segni Jaffé iz Rima pa o improvizaciji v didaktiki. Posvet se bo zaključil danes dopoldne. Na zadnjem zasedanju (ob 9. uri na razstavišču) je predviden ogled in poslušanje raznih posnetkov nato razprava in zaključki.

Na nocojšnjem koncertu se bodo od 20.30 dalje predstavili po vrsti sledeči zbori: »Le Madrigal de Bordeaux« (Francija), vokalni ansambel Tomkins iz Budimpešte (Madžarska), vokalna skupina Gorki (Rusija-SZ), vokalna skupina »Pro Musica« iz Nyiregyhaza (Madžarska), »Insieme vocale dell'Accademia Musicale di Trieste«, »Cappella Musicale Monteberico« iz Vicenze, skupina »Museum Musicum« iz Vilniusa (Litva-SZ) in skupina »Canto da Camera« iz Varšave (Poljska).

V Novi Gorici pogovori med Demosom in SSK

V Novi Gorici je bilo prejšnji teden, v četrtek, 5. julija, srečanje med delegacijo SSK na Goriškem in Demosa. Šlo je, kakor izhaja iz poročila za tisk, za prvo širše zasnovano srečanje po stikih, ki so nastali še v obdobju formiranja strank v Sloveniji.

Namen srečanja je bil, da bi dosedanje deklaracije o sodelovanju skušali oblikovati zelo konkretno in to na vseh področjih.

Tako sta obe strani navdušeno pozdravili ustanovitev komisije za boljše gospodarsko sodelovanje. Člani delegacij so poudarili tudi potrebo, da se sodelovanje ne omeji na eno samo področje, ampak da mora nujno zajeti tudi kulturne in športne dejavnosti.

»Prisotni so tudi izrazili svojo zaskrbljenost glede izjav o stikih med obema mestoma, to je med Gorico in Novo Gorico, zlasti pa še kar zadeva vprašanje deportancev«.

Govor je bil nadalje o kamnolomu pri Lokvici, pri čemer se kot alternativna možnost za nabavo materiala (za gradnjo avtoceste), nakazuje možnost, da bi potrebni material črpali iz akumulacijskih jezer.

Govor je bil nadalje o enotnem treatmentu vseh Slovencev, brez delitve med dobre in manj dobre ter o sredstvih javnega obveščanja, ki bi moralavečjo pozornost namenjati, tako poročilo, tudi predstavnikom manjšine.

Prihodnje srečanje bo na Goriškem.

razna obvestila

Sovodenski mladinci bodo drevo podrl maj in drva prodali na dražbi. Poudrbe: flaškonček vina ali več!

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1990/91 na Goriškem sledeče tečaje: 1. dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za kuharje - 1. letnik 1000 ur letno; 2. dveletni poklicni tečaj za prodajalce - 2. letnik 1000 ur letno; 3. tečaj angleščine 120 ur; 4. tečaj strojepisja 150 ur; 5. tečaj bančne tehnike 30 ur; 6. tečaj za upravljanje osebja - plače in ostale obveznosti 80 ur; 7. tečaj fitopatologije 30 ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije do 20. julija na sedežu zavoda v Gorici Ul. Croce 3, tel. 81826 vsak dan razen sobote od 10. do 13. ure.

Uprava knjižnice Damira Feigla sporoča, da je knjižnica do 16. julija odprta od 9. do 13. ure. Od 16. julija do 31. avgusta bo zaprta.

Posojilnica v Sovodnjah obvešča cene strani, da od junija dalje ob četrtkih posluje tudi v popoldanskem času. Urnik za stranke je od 16.30 do 18.00.

izleti

SPD Gorica priredi v soboto, 14. t. m. in nedeljo, 15. t. m., izlet v Kamniške alpe z vzponom na Grintovec. Vodi Miran Cotar. Prevoz z lastnimi sredstvi. Podrobnejša pojasnila po telefonu 30995.

kino

Gorica

CORSO Zaprtlo.
VERDI 18.00-22.00 »976 chiamata per il diavolo«. Prep. ml. pod 14. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Piaceri di carne per animali in calore«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30 in 20.30 »Skrivnost zlate piramide«.
SVOBODA Šempeter Ni predstave.
DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini — Korzo Italia 89 — tel. 531443.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska lekarna št. 2 (Comunale n. 2) — Ul. A. Manlio 14 a/b — tel. 480405.

pogrebi

Danes ob 9. uri Francesco Zingirian, 12 splošne bolnišnice v Trst.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Marij Čuk

S TREBUHI ZA KRUHI

Režija Jože Babič

PREDSTAVI NA PROSTEM

Danes, v sredo, 11. julija, ob 21. uri v Doberdobu v občinskem parku, v četrtek, 19. julija, ob 21. uri v Podgori pred sedežem KD »A. Paglavac« in v petek, 20. julija, ob 21. uri v Števerjanu pred osnovno šolo.

Namesto videorekorderja sta bili v škatli opeki

Poceni nakup se zmeraj ne splača. To je, kakor piše ljubljansko Delo, na lastni koži, pardon, denarnici, okusil 29-letni Sejad Gudič iz Gornjega Vaku, sicer na začasnem delu v Švici.

Prejšnji teden se je vračal domov, na krajši dopust. Carinikom je poleg prtljage, ki jo je imel v avtomobilu in nekaj drugih stvari prijavil tudi videorekorder znamke panasonic. Carinik si je hotel aparat pobliže ogledati, ob tem pa je na svoje, še bolj pa na Gudičovo presenečenje ugotovil, da je bila v kartonski škatli zapakirana v črno pobarvana lesena škatla, z napisom

panasonic in iz katere je visel električni priključek. Škatla je bila lepo prepleljena z raznimi napisi in številkami. Na podoben način je bil izdelan tudi aparat za daljinsko upravljanje. Na desni strani škatle je bilo steklo na katerem spet nalepke, ki so dajale videz pravega aparata.

Zanimiva je bila tudi vsebina črne škatle: dve opeki in žarnica.

»Aparat« naj bi Gudič kupil na bencinski črpalki, na avtocesti, pred izvozom pri Vilešu in zanj plačal 200 švicarskih frankov. Bil pa je, razumljivo, oproščen plačila carine.

XXIX. MEDNARODNO TEKMOVANJE ZBOROVSKEGA PETJA »C. A. SEGHIZZI«

GORICA - Avditorij v Ulici Roma
od 11. do 14. julija

SODELUJEJO: Bolgarija, Češkoslovaška, Finska, Francija, Jugoslavija, Madžarska, Poljska, Romunija, SZ Litva, SZ Rusija, Sovjetska zveza, Švedska, Italija

PROGRAM:
JAVNA OTVORITEV
v četrtek, 12. julija ob 10.30 (Javni park - Korzo Verdi)

POLIFONIJA — I., II. in IV. kategorija
Sreda, 11. julija ob 20.30
Četrtek, 12. julija ob 15.30 in 20.30
Petek, 13. julija ob 9.30 in 15.30

ZBOROVSKA PRILAGODITEV PESMI USTNEGA IZROČILA
Sobota, 14. julija ob 9.30 in 15.30

Vstopnina: za en večer 10.000 lir
za dva večera 15.000 lir

21. EVROPSKO SREČANJE O GLASBENI VZGOJI
9. - 11. JULIJ 1990
Sejmišče — Ul. della Barca 15

Danes, 11. julija:
ob 9. uri — nadaljevanje srečanja z avdiovizualnimi pripomočki (komentarji in razprava)

ZAKLJUČEK

NAGRAJEVANJE IN KONCERT ZMAGOVITIH ZBOROV: PETEK, 13. julija ob 20.30 — POLIFONIJA
SOBOTA, 14. julija ob 20.30 — FOLKLORA

Jutri, 12. julija 1990, ob 20.45
Vabimo Vas na »hladen« poletni večer
na goriški grad (Bastione fiorito)

»ŠE POMNITE... MAREC '43« (prvi poletni PAJK'S SHOW)

Prvo grajsko srečanje Vam danes priporočajo Doberdobcem, Sovodencem, Števerjancem, Štandrcem, Podgorcem, Pevmcmem, Oslavcem, Štmavrcem in vsem ostalim Goričanom:

Karlo Ferletič, Janko Gergolet, Lilijana Semolič, Jordan Vižintin, Davorin Pelicon, bratje Kuzmin, Slavko Tomšič, Mariža Florenin, Adrijana Petejan, Poldo in Augustin Devetak, Ivan Mikluš, Lučka Komjanc, Rihard Mizerit, Nevenka Klanjšček, Aleš Hoban, Sandro Corva, Riccardo Kocjančič, bratje Maligoj, David Sošol, Damjan Klanjšček, Pepi Cej, Mundi Košuta, Livij Semolič, Marko Marincič, Nadja Sošol, Silvan Primožič, Stanko Radikon, bratje Bratina, Oskar Beccia itd, itd... ter Barbara, Sten, Sandra, Igor, Rudi, Miro, Vili, Sara, Erik, Vesna, Tanja, Eleonora, Igor...

P. S. VSTOP LE Z VABILI, ki jih lahko dvignete od 9.00 do 13.00 in od 15.30 do 18.00 v uradu Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20 - tel. 33288)

Razstava je na ogled v Čedadu in Vili Manin

Langobardi

Bogate in lepo urejene vitrine obeh razstavišč nas popeljejo v zanimiv in kulturno bogat svet življenja, običajev in navad tega starodavnega ljudstva

Članek je mišljen kot uvod obiskovalcu, ki je namenjen v Čedad in Codroipo na razstavo o Langobardih, ki je odprta vsak dan od 9. do 19. ure do 30. septembra.

Mali vodič, ki ga dobimo pri blagajni, nas z jasnostjo popelje mimo dobro in bogato opremljenih vitrin. Na koncu čedadskega dela razstave nas čaka ta še krajši film o langobardskem življenju in kompjuterski program, kjer si lahko ogledamo skrivnosti langobardskega templja v Čedadu in podrobnosti o langobardskih kovinskih predmetih vključno z njihovo restavracijo. Nato se s posebnim avtobusom (cena prevoza je vključena v ceno vstopnice, odpelje ob točno določenih urah iz bližnjega trga) zapeljemo do Codroipa, kjer je v čudoviti Vili Manin postavljen drugi del razstave, prav tako opremljen s kompjuterskimi programi, kjer se seznamimo z langobardsko jezikovno dediščino v besedah in toponimih ter na sploh o langobardski Italiji.

Že od nekdanj je predstavljala Furlanija naravna vrata, skozi katera so vdirla razna ljudstva iz vzhoda na italško ozemlje. V dobi, ki jo poznamo kot čas preseljevanja ljudstev, se je po našem ozemlju premikalo germansko plemo, ki je prihajalo, kot poroča Pavel Diakon, iz Skandinavije, od koder se je v teku 600 let počasi premikalo proti jugu. Njihovi poti vzdolž reke Labe, preko Srednje Evrope, Moravske, Panonije do Italije lahko sledimo s pomočjo arheološkega materiala, ki ga je to ljudstvo puščalo za seboj, pokopane pa z njihovimi pokojniki.

Mogoče je izvor imena Langobardi iskati v dolgih bradah, ki so jih le-ti nosili (iz »lang« - dolg, »Bart« - brada) ali pa iz »barte«, kar pomeni ljudi z dolgimi sulicami.

Tako nam poroča takratni zgodovinar Pavel Diakon v svoji znameniti knjigi Historia Langobardorum, sklicujoč se na leto 568, leto odhoda Langobardov v Italijo: »Zdaj je Alboin prepustil lastno ozemlje, namreč Panonijo, svojim prijateljem Hunom, vendar s pogojem, da ga bodo, če bi se bili kdaj Langobardi prisiljeni vrniti, dobili nazaj. Langobardi so torej zapustili Panonijo in hiteli z ženami in otroki in vsemi premičninami proti Italiji, da bi jo zasedli. Živel pa so bili v Panoniji dvainštirideset let. Od tam so odšli v mesecu aprilu, ..., drugi dan po veliki noči...«

Nekaj besed še o tem dragocenem kronistu in zgodovinopiscu. Pavel Diakon je bil rojen med leti 720/724. V Paviji se je šolal za duhovnika. Živel je na dvoru zadnjega langobardskega kralja Desiderija (757-774), kjer je bil učitelj njegove hčerke Adelperge. Verjetno ga je propad langobardske države, ki jo Karel Veliki zavzame leta 774, nagnal k temu, da je postal menih v samostanu Montecassino in ozemlju Beneventanskega dukata. V uporop zoper frankovsko oblast v Furlaniji leta 776 je bil med voditelji tudi Pavlov brat Archis, ki je bil po zatrtju upora odpeljan kot ujetnik na Frankovsko. Pavel Diakon je se zato obrnil

na Karla Velikega s prošnjo za pomilostitev svojega brata in se leta 783 sam podal do frankovskega kralja, ki pa je prošnji ustregel šele čez nekaj let, do takrat pa je pridržal Pavla Diakona v krogu svojih kulturnih delavcev. Po bratovi osvoboditvi leta 787 se je vrnil v Montecassino in v samostanu ostal vse do smrti verjetno leta 799. Diakonova Historia Langobardorum je pomembno delo tudi za našo slovanško naselitveno zgodovino, naj dodam, da je bila ta knjiga leta 1988 izdana v slovenskem prevodu z bogatim prispevkom o slovanski naselitvi v naše kraje.

Oglej je bilo prvo važno mesto, ki je padlo v roke kralju Alboinu. Tu so se Langobardi zaustavili za leto dni. Kralj Alboin je nečaka Gisulfa proglasil za vojvodo osvojenih ozemelj z glavnim sedežem v antičnem Forum-Julii-ju (Čedadu), ki je za 206 let ostal center enega najbolj uglednih langobardskih vojvodstev. Furlansko langobardsko vojvodstvo je zavzemalo ozemlje štirih rimskih municipijev: Ogleja, Concordie, Zuglia Carnica in Forum Julija, kar predstavlja več ali manj področje današnje Furlanije. Na jugu so se langobardske posesti širile do nekaj kilometrov od Jadranskega primorja, katero je bilo s številnimi otoki last bizantinskega cesarstva.

Razstava se začneja v Čedadu v Palacu dei Provveditori z najstarejšimi grobnimi najdbami furlanskega vojvodstva in sočasnim staroselskim materialom. Po zavzetju Čedada so Langobardi pričeli pokopavati svoje pokojne na nekropolah, ki so se nahajale izven ali pa v notranjosti mestnega obzidja. Izven tega lahko jasno ločimo dve večji področji pokopavanja, ki sta se istočasno razvijali eno na severnem delu mesta (nekropoli San Giovanni in Cella) drugo na zahodnem (nekropole San Stefano, Gallo, Stazione Ferroviaria, Gruppignano), ki so po vsej verjetnosti pripadale eni sami veliki nekropoli, katera se je nahajala v bli-

žini rimske ceste. Tretjo nekropolo na južni strani mesta onkraj reke Nadiže naj bi predstavljali grobovi ob cerkvi sv. Martina. Posamezni grobovi so bili najdeni tudi v notranjosti mestnega obzidja, med temi znameniti Gisulfov grob na trgu Paolo Diacono. Vse do danes izkopane langobardske nekropole v Furlaniji pripadajo vrstnim grobiščem z grobovi orientiranimi v smeri zahod-vzhod (z glavo na zahodu, nogami na vzhodu) pokojnik je tako »gledal« v smer vzhajajočega sonca. Sonce je pri Germanih veljalo za najvišje božanstvo imenovano Odin ali Wodan, kateri se je prikazoval vojščakom v zadnjem trenutku njihovega življenja. Večkrat je bila pokojnikova glava podložena s kamnom, morda zaradi tega, da bi pokojnik lažje videl sonce. Zgleda, da so bili družinski člani pokopani po farah, kajti posamezni grobovi na nekropolah tvorijo skupine, ki so po vsej verjetnosti pripadali istim družinskim članom, tako so namreč že pokopavali v Panoniji. Na podlagi nekaterih grobov iz nekropole San Giovanni - Cella, kjer so bili v grobnih jamah ostanki pogrebne pojedine, sklepamo, da so Langobardi iz prvotne domovine prinesli v Italijo tudi ta običaj. Večkrat se v ženskih in moških grobovih najde obesek iz kamene strele. Langobardi so običaj poganjanja tovrstnih predmetov k pokojniku prevzeli od nomadskih stepskih ljudstev (Hunov in Sarmatov) v času njihovega bivanja v Panoniji. Obesek je bil navadno v moških grobovih pritrjen s kovinsko žico na spato in služil kot amulet z magično - apotropaično funkcijo, ki je varovala vojščaka in dajala moč njegovemu meču.

Toponim fara je poznan širom langobardske Italije. V izvoru je beseda pomenila vojaško odpravo in se neka- ujemata s staro nemško besedo faran in fahren (potovati). S časom se je pomen besede razširil na celotno langobardsko odpravo, ki je poleg vojakov vključevala ženske, otroke, starejše ljudi in vso imovino (vozove, konje

itd.). Kmalu pomeni beseda živeči nukleus, to se pravi naselje. S časom se je beseda fara razširila tudi na ne-langobardska naselja, ki pa so nastala v krajih, kjer so nekdanj živeli Langobardi.

Arheološki material iz najstarejših grobov je še tesno povezan s tistim iz panonskih najdišč in sodi v čas prihoda Langobardov v Italijo do prvih desetletij 7. stoletja. Večinoma italjskih S-fibul se navezuje na zadnje panonske variante. Oglejmo si sedaj nošo: najvažnejši element v ženskih grobovih so fibule (sponke, ki so spenjale obleko), predvsem dva karakteristična tipa: S-fibula, ki je rabljena v paru in navadno okrašena z almandini, poldragimi kamni, ki so bili v Evropo prineseni po kopenski poti iz Perzije in Armenije, po morski poti pa iz Indije, Aleksandrije in Kartagine; ločna fibula, nošena prav tako v paru, je bila lahko okrašena z zoomorfnimi motivi. Oba tipa fibul sta panonskega izvora in jih v Italiji zasledimo v najstarejših grobovih, iz mode pa prideta še pred sredino 7. stoletja, nekako v času od 620 - 630, ko stopi v rabo diskasta fibula, ki je bila značilna za romanizirane staroselke. Ženske so nosile preprosto usnjen pas, ki so ga spenjale z eno pasno spono, na katerega so privezovalle torbico. Nedvomno je to običaj, ki se je ohranil iz časa preseljevanja. V mošnjičku so navadno nosile toaletni pribor in školjko (v nekaj primerih najdena v čedadskih ženskih grobovih), ki je bila simbol ženske plodnosti. Iz pasu so še viseli ključki in obeski iz kamene strele. Tkalska obrt je bila prepuščena ženski in je s karakterističnimi tkalskimi iglami dokumentirana v grobovih skupaj s številnimi svitki in vretenci.

Langobardska vojska je še pred italško osvojitvijo prevzela bizantinsko vojaško strukturo. Med napadalnim orožjem ima glavno vlogo spatha, - dolg dvorezen meč, ki je bil lasten pehoti, dalje sax oziroma scramasax -

krajši železni meč, ki je verjetno sodil h konjenici. Karakterističen za to orožje je žleb, ki teče vzdolž rezila in je služil za odtok krvi iz rane. Tako spatha kot sax sta se hranila v nožnicah iz organskega materiala, ki so bile ob robu okrašene z zakovicami, vse skupaj pa je bilo pritrjeno na pasovih. Med obrambna orožja sodi značilen okrogel ščit, od katerega je ohranjen le osrednji del - umbo.

Dobro lahko primerjamo material iz teh najstarejših grobov z langobardskimi najdbami, ki izhajajo iz Panonije in kranjskega najdišča, kateri so razstavljeni v prvih dveh sobanah v Vili Manin.

Karnijsko grobišče iz časa preseljevanja ljudstev je bilo v uporabi v celotnem šestem stoletju. Okrog leta 546/548 je kastel Carnium sprejel langobardsko posadko, ki je tu ostala še po letu 568 - letu odhoda Langobardov v Italijo - do približno leta 600 kot predstraža langobardskega vojvode Gisulfa iz Forum-Julija, ki pa po letu 600 dokončno kloni pred premočjo avarsko-slovanskega vala.

Razlike se začno kazati ob koncu 6. stoletja, ko se Langobardi v Italiji že povzpnejo v vladajočo aristokracijo naslanjajoč se na ekonomske moči v novi domovini. Čas prve polovice 7. stoletja nam je zapustil grobove z bogatimi pridatki vojaškega obeležja. Imamo sedaj vrsto novih pridatkov, kot so npr. križi iz zlate pločevine in zlate pasne garniture. Tipični predstavniki take aristokracije so grobovi iz nekropol San Stefano in Pertica v Čedadu, ki jih na pokopališču vidimo nekako združene okrog najbogatejšega moškega groba, v katerem je bil morda pokopan poveljnik fare. Iz materiala vidimo, da je tipična panonska noša že povsem opuščena, pojavljajo se izredno kvalitetni predmeti (steklena čaša, koščena skrinjica, okrasne falele itd.).

Druga polovica 7. stoletja in začetek 8. stoletja kažeta nadaljnji razvoj predmetov iz prve polovice 7. stoletja. Predvsem so tu zastopani okrasni, izvedeni v tauširani tehniki.

V Vili Manin se razstava nadaljuje s predstavitevjo nekaterih langobardskih udrb (npr. Castrum Invillino, Benevento). Prikazana je langobardska družba iz več zornih kotov: langobardski novci, napisi, zlatarstvo, arhitektura, skulptura, slikarstvo in noša. Razstavo vseskozi spremlja sugestivna muzika harf, bojnih krikov, molitev, daljnih bučanj trobent, ki nam očara skrivnostne trenutke tega ljudstva.

Za zaključek mi ostane le še povabilo na to res lepo razstavo in opozorilo bodočemu obiskovalcu Čedada, da se istočasno v tem mestecu pomudi v cerkvi sv. Franciška didaktično-znanstvena razstava o milijonih let našega planeta preko fosilov, ki sta jo organizirali privatni družbi Fossilia in Geolitea.

In nazadnje želja, da bi bili tudi naši predniki kdaj deležni podobnih pobud.

KATJA KJUDER

V Pulju podelili nagrade najboljšim filmom Arena za Gluhi smodnik

Odločitve puljske žirije so padle in v soboto so se v Areni slavnostno podelile nagrade 37. festivala jugoslovanskega igranega filma. Predsednik razsodniške petorke Zivko Nikolić in njegovi sodelavci (scenarist Abdulah Sidran in režiserji Boštjan Hladnik, Zdravko Randić, Vedran Mihletić) so letošnje dosežke ocenili v duhu enotnosti, ki ni izzvala nikakih pripomb s strani prisotnih novinarjev ali »angazirane« publike.

Veliko Zlato Areni za film si je po pričakovanih izbojeval Gluhi smodnik (Glupi barut) režiserja Bata Čengića, srebrno Poletje spominov Bruna Gamulina, bronasto pa Meja Zorana Maširevića. Kot smo zvedeli, pa je bil vseskozi kandidat za slednjo tudi slovenski film Jureta Pervanje Do konca in naprej, ki je naposled osvojil zlato areno za kostumografijo (Alenka Bartol) in še tisto za scenografijo (Janez Kovič). S tem pa se nagrade za slovenski film še niso končale: sam Jure Pervanje je dobil Zlato Areni za fotografijo v Robarjevem filmu Veter v mreži, zanj pa je Filip Dorin prejel tudi Zlato Areni za režijo, vrh tega je Karpo Godina odnesel še Zlato Areni za montažo v lastnem filmu Umetni raj. Zato pa je tudi sama Viba film dobila posebno Zlato Areni za kvaliteto proizvodnje, medtem ko je Avali film iz Beograda pripadlo isto priznanje za producerski pogum v podpiranju filmov-pruvencev iz cele Jugoslavije.

No, če je slovenska proizvodnja potrdila in povečala uspeh iz lanskega festivala (lani je Jože Pogačnik dobil Zlato Arepo za režijo), je Gluhi smodnik Bate Čengića in z njim seveda bosanska kinematografija dobila še zlato areno za masko (Snježana Tomljenović), za glasbo (Goran Bregović), za

Prizor iz nagrajenega filma »Gluhi smodnik« z igralcem Branislavom Lečićem v ospredju

glavno moško vlogo (Branislav Lečić). Ostale igralske nagrade pa so bile še sledeče: Zlata Arena za žensko glavno vlogo je pripadla Mirjani Joković (Meja), za stransko žensko vlogo Anji Popović (Začetni udarec Darka Bajića), Saim Muzaferija pa je dobil tisto za stransko moško vlogo v filmu Postaja navadnih vlakov, čeprav je bil nepogrešljiv interpret še številnih drugih filmov na festivalu. Prvi romunski film v Jugoslaviji, Zlomljena mladost Marije Marić je dobil posebno priznanje avtorski ekipi, Zlato Areni za scenarij pa Ferenc Deak v drugem vojvodinskem filmu, Granici Zo-

rana Maširevića. Zlata Arena za ton je pripadla zadnjemu Rubenu Albahariju v filmu Zorana Tadića Orel.

Podeljenih pa je bilo tudi mnogo neuradnih nagrad, ki jih je ravnateljica festivala Gorka Ostojić-Cvajner razglasila pred podelitvijo uradnih. Prvič so se letos pojavile nagrade mednarodne kritike FIPRESCI, ki je presodila Čengićev film Gluhi smodnik za najboljši film v celoti, medtem ko je Davor Janjić prejel nagrado za posamezni umetniški doprinos, ker se je kar v štirih puljskih filmih potrdil za osebnega in občutljivega interpret človeških usod.

ALEŠ DOKTORIČ

Jutri na goriškem gradu

Pajk's show

Priprave na prvi poletni Pajk's show so zaključene in spored je že izoblikovan. Ob tem so se začele tudi prijave radovednežev in treba je reči, da je zanimanje za prireditev precejšnje. Zaradi omejenega števila mest organizatorji priporočajo zainteresiranim, da pohitijo z rezervacijo prostorov ob mizicah. Prijave sprejemajo v uradu Kulturnega doma v Gorici (tel. 33288). Kot znano bo prireditev jutri ob 20.45 na goriškem gradu (Bastione fiorito).

V prejšnjih dneh smo na straneh goriške kronike napovedali, da bo na Pajk's showu nastopil tudi znani novogoriški kantavtor in gledališki igrlec Iztok Mlakar, ki zna s svojimi svojevrstnimi popevkami v primorskem narečju ustvariti prijetno vzdušje. Poleg Mlakarja pa bo nastopil tudi »naš goriški Pavarotti«, in sicer Dušan Kobal, slovenski operni pevec s stalnim bivališčem v Gorici. Ob njiju pa bo še vrsta drugih znanih slovenskih in italijanskih pevcev oziroma pevskih skupin, ki bodo popestrili večer z glasbenimi točkami, kar velja tudi za plesne vložke in govorne skeče. A to še ni vse, saj bodo na vrsti tudi presenečenja, ki pa so še ovita v skrivnost.

Vse torej kaže, da bo jutrišnji večer v Gorici sprošen in zabaven, kot nalašč za poletni čas, čeprav se to poletje še skriva za oblaki. Če ne drugega pa bo tokratni Pajk's show postregel z duhovno svežino, ki je v teh časih še najbolj rabimo, tudi ko se zaziramo v našo zgodovino. In prav-tja se prireditev, vsaj z naslovom, obrača, saj so jo imenovali: »Se pomnite: marec 1943!«

Struški večeri poezije

Letošnji Struški večeri poezije, ki bodo od 23. do 28. avgusta, bodo povsem drugačni kot doslej, saj se priznani mednarodni festival poezije želi otresti tako imenovanih socrealističnih prvin. Pesniki naj bi se — namesto srečevanja z izbranimi literati in politikami — družili z »navadnimi« ljudmi.

Festival bo potekal po ulicah, na obali Črnskega jezera in reke Črni Drim, na trgih in tako naprej. V okviru festivala bo prvič organiziran majhen sejem jugoslovanske poetične produkcije zadnjih treh let. Predstavljene bodo tudi knjige prevodov iz makedonskega v tuje jezike (med njimi antologija makedonske lirike v češčini in slovaščini, kitajščini, knjige posameznih avtorjev v švedščini, turščini, španščini itd.).

Organizatorji pričakujejo, da se bo 29. Struških večerov poezije udeležilo okrog 400 književnikov, od tega približno sto iz 45 tujih držav. Srečanje bo spremljal znanstveni simpozij na temo »Poezija ob koncu tisočletja«.

Angleži zopet v Evropi

ŽENEVA — Angleške nogometne ekipe bodo prihodnje sezono lahko spet tekmovali v evropskih nogometnih pokalih. Tako je včeraj soglasno odločil izvršni odbor Evropske nogometne zveze UEFA. Pet let po prepovedi nastopanja angleških klubov, ki jo je UEFA podvzela po tragediji na bruselskem stadionu Heysel pred finalno tekmo pokala prvakov med Juventusom in Liverpoolom, se bodo lahko enajsterice z Otoka spet pomerile z ekipami s Celine.

Angleški nogomet bosta v sezoni 1990-91 zastopala Manchester United v pokalu pokalnih zmagovalcev in Aston Villa v pokalu UEFA. Angleži ne bodo imeli svojega predstavnika v pokalu prvakov, ker mora državni prvak Liverpool še prestati dodatno kazen treh let prepovedi nastopanja.

Predsednik UEFA Johansson je po odločitvi izjavil, da je UEFA sprejela pomembni sklep, ki je dala angleška vlada dovoljenje za »vrnitev« nogometne Anglije v Evropo. Predsednik Italijanske nogometne zveze Matarrese se je izrekel za ponovno vključitev angleškega nogometa v pokalna tekmovanja, ker »nogomet mora napredovati«, je izjavil. Zelo zadovoljen nad odločitvijo je bil tudi angleški minister za šport Colin Moynihan: »Za nas je to zarja nove ere«, je izjavil, ko je izvedel za sklep UEFA.

Italijanski košarkarji premagali Jugoslovane po pravem maratonskem boju

Kar trije podaljški!

Italija - Jugoslavija 115:113 (36:32, 77:77, 90:90, 99:99)

ITALIJA: Attruia 4, Esposito 2, Pessina 23 (9:10), Bosa 2, Brunamonti 17 (8:10), Iacopini 3 (1:2), Vescovi 16 (8:8), Riva 10 (2:3), Morandotti 4 (2:2), Costa, Rusconi 6 (2:2), Niccolai 18, Rossini 3 (1:3), Cantarello 4 (2:4).

JUGOSLAVIJA: Pavičević, Danilo- vić 4 (0:1), Čutura 14 (6:6), Kukoč 16 (5:7), Paspalj 4, Zdovc 11 (3:4), Obradović 8, Čurčić 7 (5:6), Jovanović, Marković.

SODNIKA: Cazzaro in Zanon (Benetke). TRI TOČKE: Niccolai 2, Brunamonti 1, Obradović 2, Kukoč 1. ON: Italija 36:44, Jugoslavija 41:50. PON: Kukoč, Paspalj, Obradović, Čurčić, Savić, Čutura. GLEDALCEV: 4 tisoč. INKASO: 36 milijonov lir.

TRST — Prijateljska košarkarska tekma med Italijo in Jugoslavijo, ki spada v okvir priprave na bližnje svetovno prvenstvo, ki bo v Argentini od 8. do 19. avgusta, je bilo bolj podobna "neskončno zgodbi", kateri ni hotelo biti konca, kot pa izraziti košarkarski tekmi. Tekma je bila pravzaprav nezanimiva do pet minut pred iztekom regularnega dela, nato pa so se igralci (in z njimi tudi gledalci) razživel, trije podaljški pa so potrdili, da sta si obe ekipi želeli zmage. In res je bilo srečanje "prijateljsko" le v prvem delu, nato pa je prevladal agonizem, na koncu pa je Italija slavila le, ker je do takrat zapustilo igrišče zaradi petih osebnih napak kar šest jugoslovanskih standardnih igralcev, rezervni igralci pa niso bili na višini Kukoča, Paspalja in ostalih. Vsekakor je bila tekma izenačena prav do konca, saj je bila naj-

večja razlika med ekipama devet točk (v 30' 54:46 za Italijo).

Italija je začela v postavi Pessina, Brunamonti, Riva, Morandotti in Rusconi, Jugoslavija pa Kukoč, Paspalj, Zdovc, Čurčić in Perasović. Igra je bila v prvem delu igre "zaspana", v 10' pa je bil izid značilen za tekme minibasketa (15:11 za Jugoslavijo!). Proti koncu prvega dela igre smo bili priča "tržaško-ljubljanskemu derbiju", saj so naenkrat bili na igrišču Zdovc in Čurčić ter Cantarello in temnopolti Attruia, ki sicer igra pri Messaggeru iz Rima, vendar je začel svojo pot pri Don Boscu. V prvem delu igre sta trenerja Ivković in Gamba mnogo taktizirala in eksperimentirala, najboljši pa so bili Pessini in Rusconi pri Italijanih in Zdovc ter Perasović pri Jugoslovanih.

Prvi del drugega polčasa je bil zelo blede, na tribunah pa so se pojavili prvi žvižgi. Peterki sta v glavnem igrali obrambo mož-voja, ki pa je bila pri Jugoslovanih dosti bolj agresivna. Jugoslovani so po 30' (ob izidu 54:46 za Jugoslavijo) nasprotnike stalno "lovili", "ulovili" pa so jih prav ob končnem sodnikovem žvižgu s košem Čuture.

Podaljški so bili poglavje zase, ekipi pa se enostavno nista mogli »odlepiti« v rezultatu. Končna odločitev je padla le tri sekunde pred zaključkom tretjega podaljška. Italija je vodila s 115:113; Jugoslavija je imela dva prosta strela, vendar pa se je odločila za žogo s strani, nato pa se premislila, vendar pa te spremembe sodnik ni več dovolil. "Modri" so se dekoncentrirali ter izgubili zadnji napad, z njim pa tudi tekmo. Zelo korektna publika je ob koncu glasba ploskala vsem protagonistom sinočnjega srečanja. (dj)

Mlada italijanska vrsta »z entuziazmom na pot«

Na sliki italijanska reprezentanca (z leve stoje): Pittis, Vescovi, Rusconi, Cantarello, Costa, Pessina, Bosa, Dell'Agnello; (z leve sede): Morandotti, Esposito, Rossini, Niccolai, Galleani (pomožni trener), Gamba (trener), Zorzi (pomožni trener), Attruia, Riva, Iacopini, Brunamonti.

TRST — Italijanska košarkarska zveza želi slediti zgledu italijanske nogometne reprezentance. Z nastopi na pred kratkim zaključenem svetovnem nogometnem prvenstvu so si »azzurri« utrlili pot v srca Italijanov, ki so jim zvesto sledili vse do častnega zaključka. Podoben odziv italijanske javnosti želi podpredsednik košarkarske zveze FIP tudi do košarkarske reprezentance, ki je bila doslej vse preveč zapostavljena v sredstvih javnega obveščanja in v očeh italijanskih navijačev. S to neskromno željo je podpredsednik FIP Eugenio Korwin začel včerajšnjo predstavitevno konferenco pred tekmo med Italijo in Jugoslavijo.

Tiskovna konferenca je bila nekakšna odskočna deska »nove« italijanske košarkarske reprezentance, ki se je v teh dneh v našem mestu pripravljala na bližnje svetovno prvenstvo v Argentini. Korwin je poudaril, da je za košarkarsko zvezo tekmovanja v Argentini pomembno, a je kljub vsemu zgolj »prehodnega« značaja. Na svetovnem prvenstvu pričakuje od »azzurrov« častno uvrstitev, ki naj bi vili novih moči in zanos pred evropskim prvenstvom, ki bo prihodnje leto skoraj gotovo v Italiji. FIP je namreč kandidiral Rim za sedež evropskega prvenstva, in vse kaže, da bo ta kandidatura na decembrskem zasedanju mednarodne košarkarske zveze FIBA tudi sprejeta. In kakšen je cilj Italije na tem že skoraj stooletnem »domačem« prvenstvu? Računamo, da bomo stopili na stopničke odra za zmagovalce, je menil Eugenio Korwin.

Vodja državnih košarkarskih reprezentanc Cesare Rubini je izrazil željo, da bi novi reprezentanti vnesli v moštvo tisti duh, ki je blagodejno vel pred leti in je pripomogel k uspehom reprezentančne vrste.

Osrednji poseg je na tiskovni konferenci imel trener Sandro Gamba. Po skoraj dolžnostni zahvali Trstu »Košarka je v Trstu zelo priljubljena, iz teh krajev so izšli številni reprezen-

tanti, Trst je eno od tistih mest, v katerem se z reprezentanco rad vračam, ker vem, da se bo mesto navdušeno odzvalo obisku«, se je podrobneje zaustavil ob novostih v reprezentanci.

Dve tretjini reprezentance sestavljajo zelo mladi igralci; mnogo je takih, ki dobijo v teku prvenstva v matičnih klubih bolj malo priložnosti, da se izkažejo. So pa zelo zagnani, borbeni, hočejo prodreti. Prav z njihovo vitalnostjo in entuziazmom lahko doseže reprezentanca tisti kvalitetni skok, ki je potreben za dosego dobrih rezultatov. Jedro reprezentance sestavlja 7 do 8 košarkarjev; med njimi na teh pripravah ni Magnifica, Binellija in Gracisa, ki pa so odsotni povsem upravičeno, je razložil Sandro Gamba.

Na vprašanje, zakaj se je odločil za prijateljsko srečanje z Jugoslavijo, je italijanski trener povedal, da med pripravami za pomembna tekmovanja izbere vedno dobre, kvalitetne nasprotnike, in to iz več razlogov. Prvič, da vidi, kako se njegovi igralci znajdejo proti boljšim košarkarjem, drugič pa, da lahko na teh tekmah preveri učinkovitost in uspešnost igre lastne ekipe.

Na pripravah za svetovno prvenstvo, ki bo od 8. do 19. avgusta v Argentini, trenira sedaj 17 košarkarjev. Po tekmah z Jugoslavijo (danes bo v Pulju na sporedu »revanš«) se bo reprezentanca preselila v Bormio, kjer bo vadila deset dni. V teku teh priprav se bo udeležila tudi mednarodnega turnirja, na katerem bodo igrali tudi Češkoslovaška, Argentina in Grčija. Ob koncu teh priprav se bo število reprezentantov skrhilo na 15. »Azzurri« bodo zatem odleteli v ZDA, v Seattle, kjer se bodo udeležili turnirja Goodwill games. Tu se bodo srečali s SZ, ZDA in Portorikom. Po koncu turnirja in vse do začetka svetovnega prvenstva bodo trenirali v kalifornijskem San Diegu, ob sklepu teh zadnjih priprav pa se bo število reprezentantov zmanjšalo še za tri enote. Dvanajst reprezentantov se bo nato preselilo v argentinski Rosario, kjer se bodo potegovali za svetovni naslov. Tekmovali bodo v B skupini skupaj z Brazilijo, Avstralijo in Kitajsko. Prvo tekmo bodo »azzurri« igrali 8. avgusta proti Braziliji; dan kasneje se bodo srečali z Avstralijo, 10. avgusta pa bodo zaključili tekmovanje v svoji skupini s tekmo proti Kitajski.

Medtem ko je podpredsednik FIP Korwin podčrtal, da je glavni cilj te reprezentance evropsko prvenstvo 1991, pa je bil trener Gamba v zvezi s tem že nekoliko bolj rezerviran: zanj je najpomembnejši predolimpijski turnir za uvrstitev na olimpijske igre leta 1992 v Barceloni.

Včerajšnja tiskovna konferenca v Trstu se je zaključila s priskrbo slovesnosti. Italijanska košarkarska zveza se je zahvalila bivšim reprezentantom in reprezentantkam, in s to gesto je hotela neke simbolično povezati preteklost s prihodnostjo. Preteklost so »predstavljali« bivši reprezentanti Bertini, Bonamico, Brumatti, Bartoli, Cosmelli, Fabiani, Ferraccini, Flaborea, Giomo, Marzorati, Masini, Meneghin, Pellarini, Pieri, Porcelli, Presca, Salvi, Serafini, Stefanini, Sumberaz, Vecchiato, Vittori in Zollia; bivše reprezentantke Baitz, Jermanis, Parovel, Pausich, Persi, Trampus, Prelusci, Apostoli in Vascotto ter bivši reprezentanti, ki delujejo v okviru košarkarske zveze De Gobbis, Rorzi, Gamba in Rubini. Ko so prejeli spominska darila, so vsakemu zaploskali tudi sedanji reprezentanti, ki so se pravkar vrnili z zadnjega treninga pred sinočnjo tekmo z Jugoslavijo.

Prva alpska etapa usodna za Kanadčana Bauerja Zdaj vodi Francoz Penssec

SAINT GERVAIS — Kot je bilo pričakovati, je bila na francoskem tourou prva alpska etapa usodna za rumeno majico Bauerja. Vzpon na 1.400 m visoki Le Bettex Saint Gervais (z zadnjimi osmimi km navkreber, 7 odstotkov naklona) je bil za kolesarja, ki se je na čelu dirke znašel bolj po krivdi favoritov, kot po svoji zaslugi, le prehud. Že na prvi blagi vzpetini je imel več kot dve minuti zaostanka, na cilj pa je prispel z zaostankom 4'07".

Etapo je suvereno dobil pogumni domačin Claveyrolat, ki je bil sam v vodstvu 75 km, novi lider dirke pa je njegov rojak Penssec, ki je prav včeraj praznoval svoj 27. rojstni dan. Italijan Chiappucci pa ima zdaj na skupni lestvici le 50" zaostanka za prvim. Na cilj je prispel z boljšimi, med katerimi sta bila tudi Lemond in Bugno, ki še čakata v »zasedi« na napad in nista še prevzela nobene pobude za razliko od Delgada in Motteta, ki pa sta iztržila bolj malo.

Priložnost se jim spet ponuja danes, ko bo na vrsti nova, najzahtevnejša alpska gorska etapa s strašnim ciljem na vrhu hriba L'Alpe d'Huez.

Za Lemonda sicer velja, da je precej pomagal timskega tovarišu Penssecu in mnogi se sprašujejo, ali mu bo pomagal tudi danes, ko naj bi bil Penssec v precejšnjih težavah. Vse je odvisno od tega, menijo poznavalci, ali Lemond resno računa na rumeno majico ali pa nima teh ambicij.

RSTNI RED 10. ETAPE

1. Claveyrolat (Fr.) 3:24'31" s poprečno hitrostjo 34,764 km na uro; 2. Ampler (NDR) 1'54"; 3. Mottet (Fr.) i.č.; 4. Montoya (Kol.) 2'10"; 5. Lejarreta (Šp.); 6. Boyer (Fr.); 7. Delgado (Šp.); 8. Winterberg (Švi.) 2'11"; 9. Conti (It.) 2'24"; 10. Lemond (ZDA) 2'29"; 11. Rooks (Niz.); 12. Indurian (Šp.); 13. Alcalá (Meh.); 14. Criquelion (Bel.); 15. Kelly (Irška); 16. Penssec (Fr.); Cabestany (Šp.); 18. Biondi (Fr.); 19. Breukink (Niz.); 20. Chiappucci (It.); 24. Bugno (It.) vsi v Lemondovem času.

LESTVICA

1. Penssec (Fr.) 42:46'04"; 2. Chiappucci (It.) 50"; 3. Bauer (Kan.) 1'21"; 4. Masen (Niz.) 2'27"; 5. Alcalá (Meh.) 7'02"; 6. Ampler (NDR) 9'22"; 7. Winterberg (Švi.) 9'51"; 8. Lemond (ZDA) 9'52"; 9. Kelly (Irška) 9'58"; 10. Breukink (Niz.) 10'15"; 11. Cabestany (Šp.) 10'18"; 12. Indurian (Šp.) 10'44"; 13. Bugno (It.) in Rooks (Niz.) 11'07"; 15. Delgado (Šp.) 11'13"; 16. Criquelion (Bel.) 11'30"; 17. Mottet (Fr.) 11'34"; 18. Lejarreta (Šp.) 11'40"; 19. Boyer (Fr.) 12'19"; 20. Cornillet (Fr.) 12'58".

Na sliki (telefotograf AP): zmagovalec Claveyrolat je bil prvi junak 10. etape, saj se je v beg podal sam 75 kilometrov pred ciljem.

Na svetovnem prvenstvu v sabljanju

Italijanu Mazzoniju srebro v sablji

LYON — Italijan Angelo Mazzoni je na svetovnem prvenstvu osvojil srebrno kolajno v sablji za posameznike. V finalu je z 0:5, 5:2, 6:4 klonil pred Nemcem Gerullom. Razplet v prvem krogu je 29-letnemu Milančanu obetel več, v nadaljevanju pa je bil nasprotnik boljši.

Uvrstitev ostalih Italijanov: 14. Cuomo, 16. Randazzo, 27. Resegotti, 31. Pantano.

Borgonovo le v Firenze?

MILAN — Na kupoprodajni borzi nogometašev A in B lige se je razširila vest, da se bosta Milan in Fiorentina danes vendarle dogovorila za prestop oziroma povratek napadalca Borgonova k toskanskemu društvu.

Reprezentant Nicola Berti je do leta 1994 podaljšal svojo pogodbo z Interjem.

Genoa je z Verono zamenjala Ferronija za Puscedduja. Pri Juventusu niso potrdili, da se zanimajo za Angleža Walkerja.

Orel spet odličen

KOPER — Obetavni koprski jadralci, 18. letni Jure Orel, je iz regate v regato uspešnejši na svetovnem prvenstvu, ki poteka v Porto Carresu (Grčija) za razred finn. V drugi regati je bil 68., v tretji pa 40., ko je izza sebe pustil dotlej vodečega Ortolanda pa znanega sovjetskega finneša Koperskega.

Uspeh je toliko večji, ker je Orel še mladinec in obenem najmlajši v konkurenci 117 jadralcev, kolikor jih nastopa na SP. Po treh regatah vodi Kanadčan Lemeux, Orel pa je 72. (Kreft)

Danes začetek ženskega košarkarskega SP

Renomirane »plave« doslej praznih rok

KOTA KINABALU — Danes se bo v Maleziji začelo 11. svetovno košarkarsko prvenstvo za ženske. Nastopilo bo 12 ekip. Od teh jih je enajst pridobilo pravico do nastopa na SP preko kvalifikacij, Malezija pa kot gostiteljica.

Po žrebu, ki so ga opravili že 20. marca, so ekipe razdelile v štiri skupine.

Skupina A: Avstralija, Bolgarija, Malezija in Italija. Skupina B: Sovjetska zveza, Kanada, Brazilija in Japonska.

Skupina C: Združene države Amerike, Češkoslovaška, Republika Koreja in Senegal.

Skupina D: Jugoslavija, Kitajsko, Kuba in Zair.

Med nosilci skupine je tudi Jugoslavija, ki je v zadnjih 20 letih trdno na vrhu svetovne jakostne lestvice košarkaric. Zanimivo pa je pri tem, da imajo »plave« s svetovnimi prvenstvi slabe izkušnje in celo neugoden saldo zmag in porazov. Na SP so doslej nastopile štirikrat in najboljši uspeh so dosegle prav ob priliki svojega prvega nastopa, na igrah v Moskvi leta 1959. Bile so četrte, se pravi, da še nimajo kolajne s svetovne prireditve. Praznih rok so ostale tudi 1983. leta v Sao Paulu, ko so štartale kot favoriti, ne pa osvojile odličij.

Naslov svetovnega prvaka sta doslej osvojili samo dve reprezentanci: Sovjetska zveza (šestkrat) in ZDA (štirikrat). Kolajne je osvojilo še devet držav, med temi je bila najuspešnejša Češkoslovaška z eno srebrno in petimi bronzastimi kolajnami.

Podobno kot Jugoslovanke tudi Italijanke niso na SP še osvojile kolajne.

Argentince je sprejela 50-tisočglava množica s predsednikom Menemom na čelu

Neverjeten sprejem pa so doživeli argentinski nogometaši ob povratku domov. Ljudje so jih sprejeli kot narodne heroje in jih slavili kot prave zmagovalce. Niti pred štirimi leti, ko je Argentina osvojila svetovni naslov, ni bil povratek Argentinecev tako triumfalističen. Množica je kar pet ur čakala pod soncem na nogometaš, ki so

bili najavljeni na osrednjem trgu Plaza de Mayo, kjer jih je v palači Casa Rosada nagovoril sam predsednik Menem. Kar 50 tisoč oseb je sledilo apoteozi Maradone in tovarišev, ki so se prikazali ljudem nasmejani in končno spočiti. Sam predsednik je omenil in grajal sodnika Codesala, ki "naj bi se raje posvetil svoji stroki: ginekologiji, kot pa sojenju". Menem je še dodal, da si je ZRN zmago sicer zaslužila, »a ne na ta način«.

Množico je nagovoril tudi sam Maradona, ki je doživel pravi triumf. Karizmatični Diego je omenil "trnovo pot" argentinske reprezentance, ki je od svojega prihoda v Italijo doživela same žvižge, predvsem pa se je razgovoril o žvižgih na finalnem srečanju med samo argentinsko himno. "Noben

Povrnimo se v Italijo. Glavni organizator svetovnega prvenstva Luca De Montezemolo je včeraj med tiskovno konferenco ob zaključku prvenstva povedal vrsto pravih zaprav za znanih triumfalističnih novic, kot npr. "temu SP je sledilo rekordno število gledalcev po vsem svetu" ali "to prvenstvo je bilo najboljše organizirano doslej". Predvsem pa je pohvalil Alitalia, varnostno službo ter pohvalil vse tiste, ki so grozili s stavko, pa je nato niso uresničili. Luca De Montezemolo očitno ne zna ali noče povedati kaj novega, saj je ta dejstva že mnogokrat omenjal ter jih predstavljal kot originalna...

Pa se začne prvenstvo. Schillaci skoraj skrivaj vstopi na igrišče (da bo zadovoljen tudi Jug) in se razpištoli. Zadeva se ponovi. Schillaci je heroj in

Maradona bo v Argentini smiselno
jeden lasčiče. Pred začetkom državne-
ga prvenstva bodo posebni dopisniki
ugotovili, da se je znova zredil. Zače-
se bo nov cikel nadaljevanj. In kdaj
se bo *pibe de oro* vrnil v Italijo? Pred-
stavnosti Alitalie bo dnevno sporoča-
lo, da je Maradona polet odpovedal.

Veliki športni dogodki že dolga desetletja vzbujajo pozornost poštnih uprav širom sveta. Upravitelji pošt so namreč ugotovili, da se prav v omenjenih priložnostih poveča zbirateljska strast: znamka postane torej lahek in cenen vir dohodkov za vedno uhe državne blagajne. Do sedaj so bile poštne uprave držav prireditelj svetovnega nogometnega prvenstva dokaj zmerne pri filatelističnih izdajah, a okrat so italijanske pošte izbrale drugo pot. Kar se čije Mundiala '90 bodo morali filatelisti kar globoko poseči v žep, če bodo želeli imeti samo italijanske znamke; če bodo želeli imeti popolno zbirko vseh znamk, ki bodo izšle v svetu, bodo morali čakati še vrsto let, saj bodo nekatere serije izšle še v letu '92, vsaj taka je bila dosedanja praksa.

Morda čisto slučajno so letos tudi Združeni narodni izdali za svoj urad v Ženevi serijo »Šport - zdravje« in med znamkami je tudi ena za 0,50 Sfr namenjena nogometu.

Za Mundial '90 je Italija izdala v preteklih letih že tri znamke, a 24. marca je bilo danih v prodajo 6 blokov po 6 znamk vsaki; vsaka znamka bo tudi v prodaji ločena od ostalih, kar bo podvojilo stroške filatelistov. Tudi nominalna vrednost znamk je vzbudila določeno negotovost, saj niso vse znamke uporabljive za frankiranje običajne pošte, ampak le posebnih pošiljk, kar dokazuje špekulativnost izdaje takih znamk.

Motivi so tokrat dobro izbrani. Na vsakem bloku bosta upodobljena po dva stadiona, kjer se bo odigrala skupina del tekmovanja ter po štirje uradni znaki nogometnih zvez raznih držav, ki bodo nastopile v Italiji. Na predvečer pričetka mundiala bo izšla še posebna dopisnica, a dan po zaključku prvenstva, torej 9. 7., znanika v čast zmagovalca.

Oglejmo si še na kratko, kaj so do danes izdale države prirrediteljice sklepnega dela prvenstva. Leta 1930 v Urugvaju ni izšla nobena znamka; poštni uradi v Montevideu so za kratko obdobje uporabili posebne žige - v glavnem v rdeči barvi - ki so danes prava filatelistična poslastica; leta 1934 je izšlo v Italiji 7 znamk, a v njenih kolonijah še nadaljnjih 21 (to je bil rekord do letos). Zanimivo je dejstvo, da so bili že takrat naslikani občinski stadioni iz Bologne, Firenc in Turina, ki spadajo med igrišča, kjer so odigrali tekme tudi letošnje izvedbe. Leta '30 izda Francija 1 znamko, leta '50 Brazilija 2, leta '54 Švica 1, leta '58 Švedska 7, leta '62 Čile 4, leta '66 Velika Britanija 4, leta '70 Mehika 4, leta '74 ZR Nemčija 2, leta '78 Argentina 13 in 2 bloka, leta '82 Španija 8 in dva bloka ter leta '86 Mehika 9 in 1 blok.

Leta '86 bi moralo biti svetovno nogometno prvenstvo v Kolumbiji, a tamkajšnje oblasti so se v zadnjem trenutku odpovedale prireditvi zaradi fi-

nančnih in varnostnih razlogov. A kolumbijska poštna uprava je že leta '84 izdelala serijo 30 znakov kot uvod v prvenstvo - to razberemo iz napisa - z navedbo imen in prikazom igralcev 30 kolumbijskih moštev. Slične in podobne anomalije se so pojavile na raznih znamkah predvsem manj razvitih držav. Upodobljeni so igralci, ki sploh niso nastopili, prikazana so srečanja, ki jih sploh niso odigrali, zgorejeni so državni grbi nastopajočih držav. Te znamenke niso nikakršna redkost, saj niso bile vzete iz prometa in tako je na milijone izvodov preplavilo filatelistični trg. Poštna uprava Španije je baje pravočasno ugotovila napako, ki se ji je pripetila pri seriji, namenjeni za Mundial '90 in je pravočasno ustavila prodajo znakov. Upati moramo, da so bile vse znamenke uničene, a vendar smo prepričani, da se bodo v omejenem številu prikazale ali prethotapile na svetovne filatelistične borze.

Kar se tiče Mundiala '90 je že 17 držav vzbudilo pozornost filatelistov. Najplodnejši je bil Urugvaj, ki je izdal že 23 znamk in 4 bloke. Posebno serijo 4 znamk je izdala tudi država Tuvalu. To je majhno otočje v Tihem oceanu, ki je postalo samostojna država pred nekaj leti; po ljudskem štetju iz preteklega leta ima država le 10 tisoč prebivalcev in se ni nikoli udeležila niti izločilnega dela nogometnega prvenstva. (OK)

V Kopru je bila slovesnost v počastitev osemdesete obletnice rojstva Milosla Stergarja. Po sprejemu na Občini se je večja skupina povabljenih gostov, ki so razen predsednika Občine predstavljali najrazličnejše telesnokulturne ustanove in organizacije, zadržala na prijateljski družabnosti, na kateri je Miloš Stergar prejel številne čestitke, priznanja in darila.

iz posegov prisotnih se je ponovno izluščila, kolikor je to mogoče ustno opraviti, Stergarjeva življenjska pot in njena osebnost. Najprej je spregovoril predsednik občinske skupščine Juri, ki je slavljencu tudi podelil občinsko priznanje. Izčrpnjeje je o njegovem življenju in delu spregovoril predstavnik društva Partizan Koper, Skok, dopolnil pa ga je predstavnik gimnastične zveze Slovenije Matohič, ki je v mozaik Stergarjevi zaslug in napotila, ki ga je vložil v razvoj primorske telesne kulture na splošno in gimnastike posebej, so svoja dopolnila dodala še predstavnik Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije Jemc, predstavnik Zveze telesnokulturnih organizacij Koper Durdevič, predstavnik Partizana Slovenije Cvetej in predstavnik ZSSD Kalan. Zamejsko telesno kulturo sta zastopala še Rupel in Pavletič, ki sta se sedanja stvarnost na tem področju želela in hotela uместno ovrednotiti. Stergarjev lik, ki predstavlja stvarnost fizikulture in posebej telesne vadbe prvega povojnega obdobja.

Šlo je za obdobje obnove in velikih telovadnih prireditev, šlo je za kakovostna tekmovalna orodna telovadbe, ko se je moška in ženska telovadna vrsta merila tudi z drugimi evropskimi državnimi reprezentancami, šlo je za množično gibanje Zveze društev za telesno vzgojo s 118 društvi na ozemlju STO-ja. Miloš Stergar je bil v ožjem izboru pobudnikov, prirediteljev, tehnikov in izvajalcev. Pravzaprav je bil najboljši izmed izvajalcev na orodju in to pri 35 letih starosti. To svojo izredno psihofizično značilnost je znal ohraniti do danes, kajti kdor Stergarja osebno ne pozna, mora vedeti, da proslava ni zadevala čistiljivega očanca, ki smo mu dolžni čast in spoštovanje, temveč je bila posvečena ustvarjalni osebnosti, ki bo primorski telesni kulturi še kaj doprinesla.

Naj bo ta priložnostna beležka tudi spodbuda in poziv vsem tistim, do katerih se bo slavljenec v prihodnjih mesecih obrnil, da bi mu pomagali zbrati brezštevilne podatke o dejavnosti, ki zajema desetletja delovanja na primorskem prostoru, s čimer bo zbrana dokumentacija o nekem telesnokulturnem obdobju. Zbrano in obdelano gradivo bo Stergarjev dodatni doprinos k vedenju o telesni kulturi in še posebej o gimnastici, ki se ji je posvetil kot telovadec in prednjak pri Sokolu, kot mladenecni tekmovalci in sodnik najvišjega ranga, kot prevajalec in

sestavljalec pravilnikov, kot mentor, kot šolnik, kot humanist. Menim, da ni lahko biti celo življenje vzor svojemu okolju, vsi, ki ga poznamo, pa imamo občutek, da Miloš Stergar to opravlja mimo grede.

A. Rupel

**ODBOJKARSKA KOMISIJA
PRI ZSŠDI**

obvešča, da so še v teku vpisovanja za odbojkowski tečaj za začetnike, ki bo od 5. do 15. septembra 1990 na Štadionu 1. maj v Trstu (za mestne otroke) in v Športnem centru v Zgoniku (za otroke iz okolice). Prijave sprejema urad ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304.

ŠZ GAJA
nadaljuje s športom in zabavo še danes
in jutri.

JK ČUPA
organizira tečaj windsurfa za mladince
in odrasle. Tečaj bo od 16. do 20. julija
v Sesslanskem zalivu. Vpisovanje in in-
formacije na tel. št. 00418 (Ksenija).

ŠZ JADRAN
obvešča, da bo tudi letos košarkarski
tečaj v Pulju pri IBA (International
Basketball Academy). Prva izmena (let-
niki od 73 do 76 od 19. do 26. 8., druga
izmena (letniki 1977/78/79) od 26. 8. do
2. 9.1990. Interesenti naj se telefonsko
javijo na urad ZSSD, tel. 767304, v do-
poldanskih urah.

Četrti gabsrski nogometni turnir se počasi nagiba h koncu. Drevi bodo odigrali veliki in mali finale mladinskega turnirja. Ob 18.20 se bosta za 3. oziroma 4. mesto pomerili ekipi Itale S. Marco iz Gradišča in Doberdoba. Ob 19.30 bo na sporedu veliki finale med Sovodnjami in Gabrjami.

Jutri bo na sporedu ženski finale. Ob 18.20 bodo Rupenke in Pečanke skušale odpraviti Gabrke v finalu za 3. oziroma 4. mesto, ob 19.30 pa bodo favorizirane Sovodenjke igrale proti Vrhovkam za lovoriko najboljšega. V pe-

IZIDI IZLOČILNEGA DELA
MLADINCI: Sovodnje - Itala S.
Marco 3:1, Doberdob - Gabrje (2:2) 8:9
po enajstmetrovkah.

ŽENSKE: Rupa Peč - Sovodnje 0:4,
Vrh - Gabrije 2:1.

MOŠKI: Sovodnje - Števerjan 5:2,
Vinava - Štandrež 2:2.

Na sliki (foto Čubej): posnetek z ženskega srečanja med Rupo Pečjo in Sovodnjami.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir, v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir, finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povpreček 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri glasbenem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglas: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 11. julija 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
CEDAD - Ul. Riletori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Cian italijanske
zvezde časopisnih
založnikov FIEG

Vlada predsednice Violete Chamorro je delavcem zagrozila tudi z zaporno kaznijo Dvotedenska splošna stavka v Nikaragvi že do skrajnosti zapletla položaj v državi

MANAGUA — Zaradi splošne stavke, ki so jo že pred dvema tednoma v protest proti vladni gospodarski politiki oklicali pripadniki sindikata Nacionalne delavske fronte FNT, je položaj v Nikaragvi vse bolj zapleten. Na tisoče delavcev, študentov in mladih sandinistov je na ulicah Manague podprlo preko 100 tisoč stavkajočih delavcev, vse to pa je v prestolnici in v številnih drugih mestih povzročilo hude spopade (na sliki AP) med simpatizerji predsednice Violete Chamorro in sandinisti. Po doslej objavljenih podatkih sta bili v spopadih najmanj dve osebi ubiti.

V noči z nedelje na ponedeljek so sandinisti v vseh glavnih ulicah prestolnice postavili številne barikade, v spopadih z vladnimi pristaši pa je bilo glavno orožje kamenje, čeprav so se ponekod slišali tudi strelji. Točnih podatkov o žrtvah in ranjenih za zdaj še ni, pa še ti začasni podatki prihaja-

jo le iz enega vira. Radio je poročal o približno 60 ranjenih, toda tuji novinarji govorijo o več sto ranjenih.

Gre za najresnejšo krizo, s katero se mora soočiti vlada predsednice Chamorrove po prevzemu oblasti 25. aprila letos. Celotna politična in gospodarska aktivnost v državi je paralizirana, Chamorrova pa ne daje izjav. Vlada je le objavila razglas, s katerim je stavko proglasila za nezakonito, delavce pa opozorila, da stavkajočim grozi zapor v trajanju od šestih mesecev do enega leta.

Po drugi strani pa je bivši nikaragovski voditelj Daniel Ortega obsodil uporabo sile, h kateri so se zatele vladne enote, in je pozval vlado, da začne pogajanja s predstavniki delavcev. Delavci od vlade zahtevajo povišanje plač (minimalna plača zdaj znaša nekaj več kot 60 tisoč lir mesečno), zahtevajo pa tudi jamstva v zvezi z lastnino državnih podjetij.

Papež gre na dopust v Dolino Aoste

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. bo danes že četrtri odpotoval na krajši dopust v hribe, preden se bo nastanil v tradicionalni poletni papeški rezidenci v Castel Gandolfo.

Po dveh dopustih leta 1987 in 1988 v cadorskem Lorenzagu se bo danes vrnil v Dolino Aoste, in sicer v kraj Les Combes, kjer se je že lani od 12. do 21. julija podal na še kar zahtevne ture.

Tudi letos bo prebival v počitniškem domu turinskih semenščikov vse do 20. julija, ko bo odpotoval v Castel Gandolfo. Tu bo ostal vse do 1. septembra. Istega dne bo namreč odpotoval na novi pastoralni obisk v Afriko.

Kot običajno za poletno obdobje papež ne bo imel zasebnih in javnih avdienc z izjemo »generalne avdience« ob sredah.

Cene stanovanj kmalu v zvezdnatih višavah

RIM — Za čudoviti pogled na vrhove Dolomitov iz 100 kvadratnih metrov velikega stanovanja v središču Cortine bo treba že leta 1995 plačati 4 milijarde lir. Za hišo z enako stanovanjsko površino v Porto Cervu bo treba takrat odšteti 1200 milijonov lir, enako veliko stanovanje v centru Rima pa bo stalo približno 3 milijarde lir.

Te astronomske številke napoveduje revija »Ville & Casali«, ki bo prvič napredaj od danes dalje, v njej pa bodo objavljene cene najbolj prestižnih domov, objavljala pa bo tudi višino najemnin za najrazličnejša stanovanja v Italiji in po svetu.

Revija, ki prinaša cene stanovanj v 50 italijanskih mestih in objavlja tudi projekcijo cen za leto 1998, tudi navaja, da je treba že danes v določenih predelih Rima ali Milana za kvadratni meter stanovanja odšteti od 15 do 22 milijonov lir. Kupcev za taka stanovanja je malo, v glavnem pa gre za velika podjetja z nepremičninami iz Anglije, Japonske in Francije.

»Ville & Casali« tudi objavlja podatke o naraščanju cen stanovanj. Te so se samo v zadnjem letu dvignile za 25 do 40%, kar je mnogo več kot znaša inflacija.

Med tekom bikov v Pamploni ranjenih več kot 30 gledalcev

V Pamploni v Španiji so letos pripravili že tretjo »dirko« bikov, med katero je bilo 36 oseb lažje ranjenih (Telefoto AP)

Skrivnostni umori v znamenju zodiaka

NEW YORK — Newyorški »sršen«, o katerem smo pred časom pisali, ni nič v primerjavi s svojim manijaškim kolegom. Slednji, zaenkrat še brez imena, vendar z zanesljivim fotobotom (temnopolt možki, star približno 30 let, visok in plečat), se ukvarja z zodiakom. Vsakih 21 dni gre v napad in kot se za nizkotneže spodobi, strelja izbrane žrtve v hrbet. Preden pobegne, se sploh ne preprča, ali so umrle.

Manijak je doslej napadel štiri moške, rojene v različnem zodiakovem znamenju: v škorpionu, biku, raku in dvojčkih. Enega je ranil do smrti, vse žrtve pa so bili brezdolneži in pijanci, kratka emarginirani ameriške metropole. Po podvigu napade zločinca grafomanska strast; v redakcije časopisov pošilja pisma, nakracana s skrivnostnimi znaki. Astrologi so iz teh znakov razbrali, da bo prihodnja žrtev, manijak bo zanesljivo spet udaril v noči na četrtek, rojena v znaku leva in ne izključujejo, da bi to pot lahko šlo za kako emarginirano žensko.

Policija je na bojni nogi, Newyorčani, rojeni v znamenju leva se držijo doma, ostali pa lahkomišleci pričakujejo, kaj bo. Astrologi so med drugim ugotovili, da manijak išče svoje žrtve na točno zarisane območju, ki ponazarja izbrano ozvezdje, to pa še bolj otežkoča delo policije, ki nikoli ne ve, kam bo morilca zanesla pot. Kdo ve, pod kakšnim znakom je rojen čudak? Astrologi se še niso izrekli.

Madonnina zvezda je ponovno zažarela tokrat v neokusnem, prostaškem blesku

RIM — Včeraj zjutraj je na rimsko letališče prispela razvpita pop zvezda Madonna, ki je z napovedjo svojih dveh koncertov, sinoči v Rimu in v petek v Turinu, pognala kri v glavo vidnim predstavnikom Cerkev. Besedila njenih popevk, njen »look«, in mimiko so duhovniki in škofi ocenili kot bogoskrunske, nemoralne, žaljive in še marsikaj. Bulvarski tisk pa je šel še dlje: objavil je fotografije Louise Veronike Ciccone, alias Madonna, ki jih je pred davnimi leti kar sama poslala reviji za moške Playboy s prošnjo za objavo. Takratna Madonna nima resnici na ljubo nič skupnega s sedanjo, do onemoglosti predelano, ponarejeno in prirejeno zvezdo. Bila je temnolasa, ohlapna in... hudo poraščena...

Kakorkoli že, punca je z leti uspela, ko je njena zvezda kazala znake utrujenosti in repetivnosti, je Madonna poskrbela za škandalček, in vselej ji je uspelo. Tudi tokrat. Po zadnjih koncertih v ZDA in Evropi njenih plošč niso več prodajali kot prej, videokasete so lovile prah na policah, Madonna se je zaljubila, ohcet je še vedno tik pred zdajci, kljub vsemu pa je njena slava neizogibno plahnela kot milni mehurček. Menežerji so si torej omislili Blond ambition Tour. Koreografija in vsebina spektakla je takoj naletela na odpor »dobromislečnih«, saj se Madonna z neobičajno gorečnostjo »ljubi« z razpelom, na katerem trpi temnopolti Kristus (?), mimira orgazme, vzdihuje do onemoglosti, vsa ovesena s križi in križci. Pri tem pa ne pokaže niti centimetricka kože več, kot se spodobi. Le čemu, ko pa je vse ostalo nespodobno, prostaško in neokusno. Da bo mera polna, pa je takoj po prihodu na rimsko letališče prebrala sporočilo »puritanem, vernikom in Vatikanu«, v katerem zatrjuje, da s svojim odrskim zadržanjem ne vsiljuje določenega načina življenja, pač pa prikazuje enega od tolkih. »Kri mi zavre, ko me obsojajo po krivem!« je vzklila in si mimogrede zagotovila če že ne prvo, pa vsaj ugledno mesto na svetovnih top lestvicah.

Laguna umira

BENETKE — Po grožnji ministra za okolje Ruffola, da bo izstopil iz odbora za zaščito Benetk, če se stvari ne bodo spremenile na boljše, se marsikdo upravičeno sprašuje, kdo je kriv, da se Beneška laguna spreminja v pravo kloako. Po 25 letih so pred dnevi končno spoznali, da je treba beneške kanale tudi poglobiti in očistiti. Zakaj tega niso storili prej, bo brzkone ostala skrbno prikrita skrivnost. Že nekaj let so se namreč raje ubadali z mehanskim in ročnim odstranjevanjem alg, s pravim Sizifovimi delom, ki je imelo in ima sodeč po smrdu nad Beneško laguno bolj borne rezultate.

Nič čudnega torej, da se nadaljuje beg ljudi iz Benetk. Od začetka leta je mesto v laguni zapustilo še 1547 oseb, tako da bi se lahko Benetke v nekaj desetletjih spremenile v nekoliko večji trg, s tem pa dokončno propadle. Krajevni upravitelji in razna ministrstva imajo v predalih megalomanskih načrte za rešitev Benetk, ki pa potrebujejo izredna finančna sredstva. Domačini pa pikro navajajo, da bi bilo dovolj pobrskati po arhivih Serenissime, pa bi dobili najbolj smotrne odgovore za težave Benetk. Laguna je kot živi organizem, v katerem so kanali žile, bibavica srčni utrip, nasipi pa obrambni mehanizem. Za ljudi, ki se vztrajajo v umirajoči laguni, je rešitev skrajno preprosta, ponovno bi morali seči po prastarih metodah iz časov beneške republike, seveda s sodobnimi sredstvi.

Na sliki (telefoto AP): zaradi plitvin pred Buranom alge odstranjujejo kar ročno, tako da bi vsaj nekoliko omilili gnitje in neznosni smrad.